

Ember és gondolat
Priszter Szaniszló

Tarján Tamás
„hatvan év csupán
a kezdet”

Kertész Ákos
Búcsú John
Cassavetes-től

Írófaggató
Mező Ferenc

Nyerges András
A sajtókincstár
félig tárt ajtaja

Interjú
Göncz Árpáddal
Jankovics Marcellal
Zórád Ernővel

Beszélgetés
Krasznahorkai Lászlóval

Fotó: Szabó J. Judit

A SZAZADVÉG Kiadó ajánlata

Róka Jolán:
Kommunikációtan
Fejezetek
a kommunikáció
elméletéből
és gyakorlatából
Ára: 2240 Ft

Zsuffa Ákos:
E-kereskedelem
Ára: 2240 Ft

Németh
Erzsébet:
Az
önismeret
és a
kommuniká-
ciós készség
fejlesztése
Ára: 1680 Ft

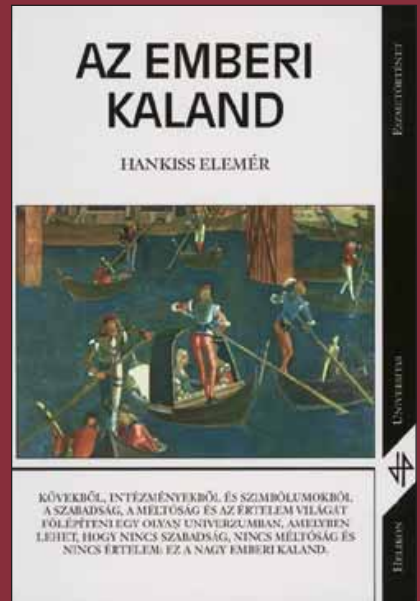

Szazadvég Kiadó, 1068 Budapest, Benczúr u. 33.
Telefon: 479-5280, fax: 479-5290
E-mail: szazadvég@szazadvég.hu

A Helikon Kiadó ajánlata

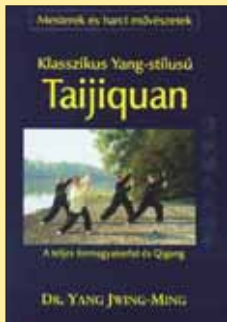
Hankiss Elemér Az emberi Kaland

Nem kaptuk
készen a világot.
Nem vagyunk
„itthon”.
Nap mint nap fel
kell építenünk
a szabadság,
a biztonság,
az öröm,
az emberi
méltóság világát.
Hankiss Elemér
könyvének
4. kiadása!
Ebből a könyvből
készül Michael
York tízrészes
filmsorozata.
2000 Ft

A könyv megrendelhető a Helikon Kiadónál
(1053 Budapest, Papnövelde utca 8.),
telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál
a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon,
valamint megvásárolható a Helikon Könyvesházban:
Budapest, VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Harcművészet – Életmód – Önfelnevelés A Lunarimpex Kiadó megújult könyvei az új évben

Dr. Yang Jwing-Ming:
Klasszikus Yang-stílusú Taijiquan

A manapság elérhető oly sok átalakított, egyszerűsített vagy úgynevezett „korszerűsített” Taijiquan (Tai Chi Chuan) irányzat között hogyan igazodhatunk el, hogyan találhatunk hiteles írásra?

A könyv ebben kíván segíteni – jóval tovább megy a gyakorlatok pusztá leírásánál, tartalmazza a kínai harcművészetek és a Qigong (Chi Kung) általános fogalom-magyarázatait, elméletét, részletesen vizsgálja a Qigong és a Taijiquan kapcsolatát.

Ha szeretnénk alaposan megismerni a klasszikus Taijiquan gazdagságát, akkor részben regény formájában ezt a részletes, lépésről lépésre haladó útmutatót.

B/5 (162x253mm), 376 old., 2480 Ft. ISBN 963 9219 15 0

Új köntösben Deng Ming-Tao „Taoista történet”-e

A könyvben meglevenedik egy ma is élő és tanító, híres taoista harcművész-mester regényes élete. Cserfes kislányként kerül a huasani misztikus kolostorba, ahol szigorú képzést kap, amit előbb a kínai-japán háborúban, majd az Egyesült Államokban tesz próbára az élet. A három részes regény (I. A vándor taoista, II. A Hét Bambusztábla, III. Egy hatalmas világ kapujában) egy kötetben olvasható.

A/5 (142x205mm), 440 old., 1980 Ft
ISBN 963 85739 8 8

A Librotrade Kft. ajánlja

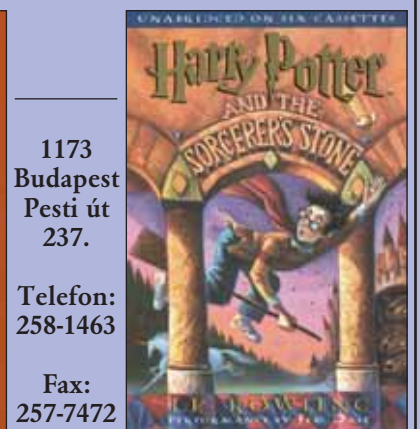
Grimm Kiadó

Dorogman György	Spanyol-magyar kéziszótár	6000 Ft
Hessky Regina	Német-magyar kéziszótár	6000 Ft
Pálfy Miklós	Francia-magyar kéziszótár	6000 Ft
Jean Perrot	Magyar-francia kéziszótár	6000 Ft

Random House Audio Publishing

a négy kötet teljes szövege hangkazettán,
Jim Dale előadásában

Rowling, J. K.	Harry Potter 1. (The Sorcerer's Stone) (6 db kazetta)	4977 Ft
Rowling, J. K.	Harry Potter 2. (The Chamber of Secrets) (6 db kazetta)	5599 Ft
Rowling, J. K.	Harry Potter 3. (The Prisoner of Azkaban) (7 db kazetta)	9038 Ft
Rowling, J. K.	Harry Potter 4. (The Goblet of Fire) (12 db kazetta)	9331 Ft

1173
Budapest
Pesti út
237.

Telefon:
258-1463

Fax:
257-7472

Lunarimpex Kiadó: tel./fax: (27) 362-240

A könyv diadala

Két film vezeti a sikerlistákat mostanában, a Harry Potter és a Bölcsek Köve, valamint A Gyűrűk Ura, és az e filmek alapjául szolgáló könyvek állnak hosszú ideje az eladási listák elején is. A rossz kihasználtságra, sok üresen maradó zsölylyére panaszkodó multiplexek (van-e ki e szép magyar terminus technicust ne tanulta volna meg az elmúlt évek alatt?), most nyilván örömkönyveket hullatnak, és a könyvek iránt elkötelezetten rajongók most büszkeségtől dagadó kebellet mondhatják hasonló hévvel rajongó, ámde kicsinyhitűen pesszimista sorstársaiknak: „Látod, én megmondtam”.

Mármint azt: minden jel arra mutat, hogy a Gutenberg-galaxis még nem érkezett el a fekete lyukká válkozás előtti utolsó pillanathoz. Az olvasás, a könyv őrzi még pozícióit a szellemi életben, és nagyon gyakori eset, hogy más művészeti ágakat termékenyítenek meg irodalmi alkotások. Oldalakat tölthetne meg azoknak a könyveknek, műveknek a felsorolása, amelyeknek alapján film készült, és ehhez a tekintélyes listához csatlakozik immár a Harry Potter... és A Gyűrűk Ura.

Józan paraszti ésszel persze feltételezhető, hogy egy sikeres könyvből készített film maga is számíthat a sikerre, ilyen film ötlete valószínűleg megkönnyíti az alkotók számára a film elkészítéséhez szükséges pénz megszerzését is, de hozzá kell tenni, hogy nem automatikusan lesz könyvsikerből sikerfilm: a film alkotóin múlik ez elsősorban.

Emiatt megállapíthatjuk, zsurnálkritikától és esztétikai elemzéstől függetlenül magunkat, hogy a két könyv megfilmesítésében az alkotók kiválóan teljesítettek.

Ami pedig ebből sajátlag könyvszakmai örömünk és keblünk dagadása, az nem más, mint hogy ennek az egész történetnek a legeslegelején egy-egy író áll, aki könyvét megírta, majd – jegyzetírás közben a költői képzelet magasságaiba emelkedvén írom: – elkezdett kiadókhöz járni vele mindaddig, amíg az egyikben valaki azt nem mondta, hogy „ez igen, ez jó könyv, adjuk ki!”, világra segítvén így egy világsikert. Mutatis mutandis, igaz ez a hazai kiadókra is, akik vállalták a könyvek fordíttatását, kiadását.

Éljenek az írók és a könyvesek.

Kiss József

KÖNYVHÉT

A TARTALOMBÓL

Beszélgetés
Krasznahorkai Lászlóval

5. oldal

A Gyűrűk Uráról a fordító,

Göncz Árpád

7. oldal

Interjú az NKA változásairól

Jankovics Marcellal

9. oldal

Írófaggató

Mező Ferencet faggatta
Nádra Valéria

14. oldal

4 Egy tizenkilencedik századi ember
Interjú Zórád Ernővel
(Bagota Edit)

5 Az oxigénmaszkos angyal
Beszélgetés Krasznahorkai Lászlóval
(Borbély László)

6 Ember a mű mögött
J. R. R. Tolkien (Cs. A.)

7 A világ legnagyobb kerti törpéje és a politika
Göncz Árpád, A Gyűrűk Ura fordítója
beszél a filmváltozatról
(Mátraházi Zsuzsa)

8 A Gyűrűk Ura filmen
(mátraházi)

9 Profiltisztítás az irodalmi kollégiumnál
Interjú Jankovics Marcellal
(M. Zs.)

11 EMBER ÉS GONDOLAT
Priszter Szaniszlóval
beszélget Nádor Tamás

12 Kertész Ákos
Búcsú John Cassavetes-től

13 OLVASÓSZEMÜVEG
Nyerges András
A sajtókincstár félig tárt ajtaja

14 ÍRÓFAGGATÓ
Mező Ferencet
kérdte Nádra Valéria

15 SZEMMAGASSÁGBAN
Tarján Tamás
„hatvan év csupán a kezdet”

17 SIKERLISTA

19 KÖNYVAJÁNLÓ

23 MEGJELENT KÖNYVEK
2001. DECEMBER 14. – 2002. JANUÁR 10.

Megjelenik kéthetente • Ára: 144 Ft • Előfizetőknek: 120 Ft • Előfizetési díj: 2880 Ft egy évre • Kiadja: Kiss József Könyvkiadó, Kereskedelmi és Reklám Kft. • Szerkesztőség, hirdetésfelvétel, előfizetés: 1114 Budapest, Kanizsai u. 41. • Telefon/fax: 466-0703, telefon: 209-1875, 209-9140, 209-9141 • E-mail: konyvh7@dpg.hu • Főszerkesztő, felelős kiadó: Kiss József • Főszerkesztő-helyettes: Csokonai Attila • Lapmenedzser: Könnnyű Judit • Művészeti vezető: Szabó J. Judit • Szedés, tördelés: Recent Stúdió, Blaisits Ildikó • Nyomás: Grafika-Tyoppress Nyomda • Felelős vezető: Farkas József elnök-vezérigazgató • ISSN 1418-4915 • A hirdetésekben közöltekért a kiadó és a szerkesztőség nem vállal felelősséget • Terjeszti árusításban: a Magyar Lapker Rt., a Bibliofil Kft., a Libri Kft., a Lira és Lant Rt.

Külföldön előfizethető a Hungaropress Sajtóterjesztő címén: 1117 Budapest, Budafoki út 70., Hungarica E. C., 2013 Pomáz, Pf: 146.

Zórád Ernő – egy tizenkilencedik századi ember

Zórád Ernőt nem mindig fűröszttötte az élet tejben-vajban. A kilencvenéves rajzolóművésztől – grafikus, képregénykirály, könyvillusztrátor – az élet hol elvette azt, amije volt, hol megadta azt, amire vágyott. – Részem volt annyi rosszban és jóban, amennyiben lehetett ennyi év alatt – mondja a keserűségekről cseppet sem megkeseredett gavallér, miközben örömmel nyugtázza, hogy kinyithat egy üveg konyakot annak örömére, hogy egy újabb könyve jelent meg Kalandozások egy régi fiákeren címmel. (Fekete Sas Kiadó, 2001.)

– Nyolcvankilenc évesen állami kitüntetést kapott – Magyar Köztársaság Érdemrend Tisztikeresztje – megkésített légtételként, elismerésként a művészi munkásságáért. Most mégsem erről akar beszélni...

– Hogy mi történt velem, azt már annyiszor elmondtam, azt már annyiszor megírták. Ezt összegzi a könyvem is, amelyik akár az életem tartalomjegyzékének is nevezhető. A tíz fejezetben mesélem el – Verő László közreműködésével – mi is történt művészeti életemben.

– Egy fontos fejezet azonban ki maradt, és ez a diafilm. Valami kor igen népszerű műfaja volt ez az irodalom népszerűsítésének.

– Nagy kereslet volt a diafilmek iránt. Művészetként azonban ezt éppúgy nem ismerték el, mint a képregényt. De beszéljünk másról. A rólam megjelent cikkeket összegyűjtöttem, egy albumba fűztem. Az életem történetét egy regényben megírtam, a rajzaimat, festményei-

met csoportosítva összegeztem e legutóbbi könyvemben. Ami ma foglalkoztat, amin dolgozom, az a múlt század első ötven évének összegzése.

– A Tabán-hangulat, erre gondol?

– Erre is. De nemcsak a Tabán összegezte, tükrözte milyen is volt az élet, mik voltak az élet értékei. Egy kétszáz oldalas montázs – újságkivágások, cikkek, plakátrészletek – mesélik el, mi történt a színházakban, a filmekben, a sportban, a kávéházakban és a vendéglátásban, milyen volt a divat. A Miss Arizonától Sárosi Gyuláig bezáróan mesélem el az életet.

– De miért pont ötven év? Kerek szám, ez igaz, de nekem nem tűnik egységes korszaknak, azonos hangulatnak ez az időszak.

– Történelmileg talán nem, de emberileg, érzésileg én úgy

látom, hogy addig tartott ki a múlt, pontosabban a múlt előtti század életérzése, kifinomultsága. A képi világon túl a zenei kultúrát is összegeztem. A könnyűzene – tánczene – a cigányzene – asztalhoz való muzsikálás, cigányzene szintén egy megszűnt világ felidézése. Saját zongorakísérettel énekelem fel ezeket a dalokat.

– Cigányzene zongorakísérettel?

– Nem, a cigányzenei felvételekhez egy cigánybandát hívtam meg a stúdiómba.

– Azaz a lakásába...

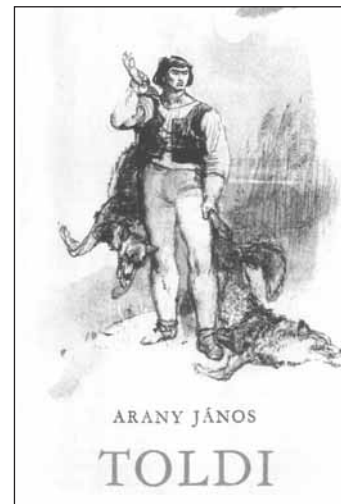
– Még ők sem ismerték ezeket a mulatózó dalokat, nótákat. De megtanulták és eljátszották, felvettük és majd kiadjuk. A XIX. századi életérzést akarom bemutatni. Azt a XIX. századot, amelyik áthúzódott a huszadikba. A múlt század ugyanis húsz év kíséssel köszöntött be, ezután iszonyatos sietéssel hozta be a késését. Megindult az ember elzüllése. Engem még ezek a tizenkilencedik századi emberek vettek körül, az ő érdemeik, gyarlóságuk, hibáik és erényeik alakították ki a személyiséget, a világlátásomat. Ez a világ teljesen eltűnt, és mint egy utolsó szemtanú szeretném megidézni ezt az ellentmondásos kort.

– Ahogy kiveszem a szavaiból, ellentmondásos, de emberi kort, így érzi, ugye?

– Így, fenntartva, hogy érdemei mellett voltak iszonyatai is. Magamat haladó konzervatívnek tartom. Nézzon csak körül, mindenhol petróleumlámpát lát, de mindben elektromos áram van. Akár jelképként is felfogható.

– Mint ahogy ezek a faltok a falakon, ezek a képhelyek. Egyetlen Zórád-rajzot nem látok a lakásában.

– A képek – amik megmaradtak és nem veszték el – a Mammut-beli Libri-könyvesboltban vannak, egy kiállításon.

– Apropó, elveszett képek. Önnek volt egy hétméteres képregénye, ami kézen-közön elveszett 1970 nyarán Luccában.

– Soha nem került elő ez a különleges, kollázstechnikával készült képregény, amelyet egy olaszországi cartoonra, azaz képregényfesztiválra küldtem ki. Senki nem vállalta a felelősséget az eltűnéséért, senki nem fizetett egy fillér kártérítést sem azért a munkáért, ami korszakos jelentőségű volt a maga műfajában.

– Hasonló „gatlástalanság” kíséerte az illusztrátori munkásságát is.

– Képzelve csak el, hogy még Krúdy Zsuzsa sem tudta elérni, hogy apja könyvének újabb kiadását is – az előbbi én illusztráltam – az én rajzaimmal jelentessék meg.

– Mit nem tudtak Önnek megbocsátani?

– Semmi bűnöm nem volt, amit meg kellett volna bocsátani. Csak egyszerűen nem voltam a kultúrpolitika képzelte világába beilleszthető figura. Mint mondtam, én egy XIX. századi ember voltam és vagyok.

– Nebéz lehetett ezt a sok méltánytalanságot elviselni.

– Kárpótolt a családom. A második feleségem csodálatos, megértő társam volt, örök kontroll. Rendszerben tartott, megértett, támogatott. Most meg itt vannak a lányaim és az unokáim.

Bagota Edit

Az oxigénmaszkos angyal

Beszélgetés Krasznahorkai Lászlóval

Egy percig, talán kettőig, lehet, hogy tovább tartott – nem tudom. A gyertyás, oxigénmaszkos, hófehérbe öltözött angyal körülbelül ennyi ideig figyelt minket az utcáról, mielőtt belépett közénk és körüljárt majdnem mindannyiunkat a Dovin Galériában, ahol éppen Krasznahorkai László új könyvét mutatták be. Gyanítom, ha megkérsve is, de nem véletlenül érkezett ide a koromsötét éjszakából. Titkos üzenetet hozott nekünk, s a megfejtést alighanem a művészetből kiindulva kell keresnünk. Legyen segítségünkre ebben a szerző, Krasznahorkai László.

– Legújabb könyve az Este hat; néhány szabad megnyitás művészeti írásai, hogyan kapcsolódnak a korábbi művei problémavilágához? – kérdezem a szerzőtől, miután előzékenyen lehetőséget kínált erre a köiteilen beszélgetésre.

– Ezek a szövegek természetesen ugyanabból az agyból, és szívből származnak, mint az irodalmi műveim. Ha lehet, itt még alázatosabb munkáról van szó, mint az irodalmi művek esetében. Mivel itt néhány általam nagyra becsült és szeretett művésznak igyekeztem teret teremteni. A szavak „erejével” egy olyan tér létrehozására törekedtem, amelyben – az igen gyakran hidegen, formálisan lezajló kiállítás-megnyitók helyett – van, vagy volt lehetőség a befogadók és a művész közötti párbeszédre. Nem hazugságra, nem egy társadalmi eseményen való puszta részvételre, hanem valódi kommunikációra. Nagy erejű régi műtöredékeket igyekeztem átalakítani egy efféle szent célra, s általuk egy ilyen tér tényleg előáll. Számomra ez bizonyos értelemben még mindig a szakralitásnak egy modern változata. Most, amikor könyv alakjában viszontlátom mondanivalómat, először is meg vagyok hatva, mert a kiadó, a Dovin-Magvető gyönyörűen kivitelezte

mindezt, remekül ötvözte az általam kiválasztott művészek alkotásait az ezekről szóló szövegekkel. Hála érte a két felelős kiadónak, Délcseg Katalinnak és Morcsányi Gézának. Viszont még nem tudom megmondani, hogy mint olvasmány ez a könyv milyen, de az biztos, hogy az olvasó képzelőerejére és szenzibilitására szükség lesz ezúttal is. Sok minden van e művemben is az olvasóra bízva.

– Úgy érzi, hogy „a művészet kárpótlás lehet azért, hogy ide születtünk”?

– Hát, így is fel lehet fogni. És egyszer valóban így fogtam fel, méghozzá erősen egy francia–román filozófus, Emil Cioran hatása alatt. Az ő végtelen szakrálisát mind a mai napig nagyon szeretem, és igen gyakran idézem is. Ez a mondat ugyan nem idézet, inkább csak megidézés a ciorani szellemnek, de ennél egyszerűbben a csalódást és a csalódásban némi vigaszt, nagyon nehezen tudnék megfogalmazni, anélkül, hogy valami szentimentálisat, álságosat, vagy hamisat ne mondanék. Ebben a kijelentésben benne van az a keserűség, amellyel a csalódottságomnak hangot adok, amiért olyan világban élek, ahol a művészet csak kárpótlásként jöhet szóba. Mert valóban erről van

szó: kínos, görcsös, Samuel Beckett-i tapogatózásról a sötétben, mely tapogatózó mozdulat soha nem talál semmit, viszont ott, e sötétben ez a kudarc, ez a semmi: azonos a művészettel.

– Még mindig meg van győződve arról, hogy teremtményeit nem csupán a könyveibe írta bele, hanem a valóságos létezésbe is?

– A könyveimben szereplő embereket nemcsak beleteremtettem, hanem ma is ott vannak a valóságban. Ha nem tekintenek örültnek egy ilyen kijelentés miatt, azt mondom, hogy az általam teremtett hősökkel tele van az ... életem. Ahogy járok kelek, hol Futaki, hol Irimiás, hol Eszter György, hol Valuska jön szembe velem, vagy ül le mellém, vagy kéri a jegyemet a villamoson. Ez lidércnyomás. Az ember nagyon megfontolja ettől kezdve, hogy kiket teremt. Véletlenül sem szeretnék még egyszer villamosellenőrköt teremteni.

– Tudjuk, Gyulán született, és az ott kamaszkoráig megtapasztalt általános emberi belső nyomorúság volt az, amiből írásai táplálkoznak. Mikor látogatott haza legutóbb? Milyen élményekkel tért vissza onnét?

– Rendszeresen járok vissza Gyulára, és ez mindig nagyon megvisel. Állandóan szembe-sülnöm kell a képzeletemben élő várossal, annak lakóival, valamint a valóságos Gyulával, és annak lakosaival. Ez mindig megrendít engem, mert nagyon nagy a távolság. És ez a távolság egyre nő.

– Milyen tervei vannak?

– Az egészségemmel most nincs minden rendben. Amennyiben helyreáll, úgy egy új regényen fogok dolgozni, amelyben mindazt, amit az elmúlt tíz évben úgynevezett metafizikai tapasztalatok terén gyűjtöttem, szeretném valahogyan formába önteni. Újra mondatokat kívánok egymás után írni, továbbra is bízva abban, hogy ugyanolyan tapintattal és elnézéssel fogadják majd, mint eddig.

Krasznahorkai László ekkor arra kér, engedjem elbúcsúzni a vendégeitől, akik lassan, egyenként veszik a kabátjukat, és nekivágnak a belvárosi éjszának. Nézem, figyelem őt, amint búcsút int a vendégül látottaknak, azoknak, akik sajátos gyülekezetet alkottak itt ma este. Eljöttek, hogy megismerjék egyik társuk beszámolóját arról, amit ő látni hisz, s talán egyszer majd ők is elmondják, vagy legalábbis elképzelik az általuk látni vélt fontos közlendőket. Amíg megtehetik azok, akiket nézésre ítéltetek, de a látástól megfosztottak.

Egyre kevesebben vagyunk, tekintetem az angyalt keresi, Most már végképp elbizonytalanodtam. Meg tudná mondani valaki, hogy hová tűnhetett az a gyertyás, oxigénmaszkos, hófehérbe öltözött angyal, aki az utcáról belépett közénk és körüljárt majdnem mindannyiunkat? Árulja már el végre valaki, hogy mennyi időre írták bele őt a valóságos létezésbe? Egy percig, talán kettőig, lehet, hogy tovább tartott?

Borbély László

Ember a mű mögött

J. R. R. Tolkien (1892–1973)

„Honnan jött ez a képzelet, amely Középföldét tündékkal, orkokkal és babókkal népesítette be? Mi volt a forrása annak az irodalmi látomásnak, amely megváltoztatta e szürke tudós-tanár életét? És ez a látomás miért ragadta meg világszerte számtalan olvasó lelkét, miért csengett egybe annyiuk vágyaival?” – teszi fel a kérdést az irodalomkutató Humphrey Carpenter, az első Tolkien-életrajz szerzője nemrég magyarul is megjelent könyvében. Érdemes tovább olvasni kicsit a gondolatmenetet: „Tolkien azt mondaná, hogy ezek a kérdések megválaszolhatatlanok, legalábbis egy ilyen könyv keretei között. Sosem hitte, hogy az életrajz közelebb vihet bárkit is az irodalmi mű megértéséhez: s bizonyára neki volt igaza. Az ő igazi életrajza *A babó, A Gyűrűk Ura* és *A szilmarilok*: minden igazság, ami őt illeti, ezek lapjain található.”

Trilógiáját hatszor adták ki nálunk 1985 óta, eggyel kevesebbszer látott napvilágot

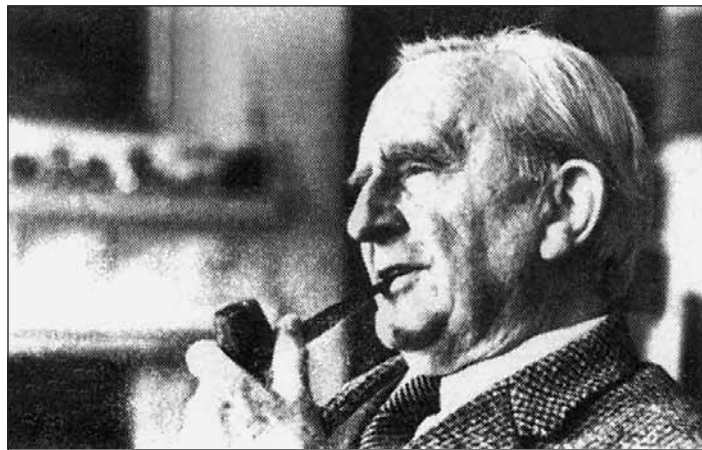
A babó, három kiadása van A szilmariloknak, de ha már elsődlegesen a művekről van szó, nem hagyható említés nélkül, hogy további négy Tolkien-kötet is szerepel a magyar kiadások között: *A sonkádi Egyed gazda*, *A woottoni kovácsmester*, a *Kóborló és a Varázsló* valamint a *J. R. R. Tolkien meséi*.

Carpenter, aki e biográfiát J. R. R. Tolkien levelei, naplói és más iratai, valamint családjának és barátainak az emlékezései alapján az író halála után három évvel adta ki, valóban a művek mögött meghúzódó embert állította könyve középpontjába, Tolkien életrajzát igyekezett megírni, szépirodalmi műveit nem elemzi, kritikai megjegyzésekkel nem illeti. Némi túlzással mondhatjuk, hogy Tolkien élete a műveinek a megalkotása. 1917-ben, háborús lábadozása közben kezdi írni „Az elveszett mesék könyvé”-t, amely utóbb *A szilmarilok* címet kapja, de ez majd csak 60 év múlva, Christopher nevű fia gondozásában lát napvilágot. 1930-ban kezd hozzá *A babóhoz*, éveken át dolgozik rajta, minden mondatot alaposan végiggondol, minden szót „megrág”, hét év múlva fejezi be, 1937 őszén adja ki az Allán & Unwin. S. Unwin biztatására hozzáfog a mű folytatásához, ebből lesz *A Gyűrűk Ura*. 1949-re elkészül ugyan, de hosszas hányódás után, 1954–55-ben kerül az olvasók kezébe. Tíz év elteltével az egyetemisták körében kezd kialakulni a Tolkien-kultusz.

A szerző bevezetésképpen felidézi az idős Tolkien házaspárnál tett látogatását, és leírja (tervezett) könyvének hőseit. Így összegzi benyomásait: „Arra gondolok, hogy ő külsőségeiben az oxfordi egyetemi tanár prototípusának tűnik, sőt, olykor egyenest a karikatúrájának, valójában azonban egyáltalán nem az. Inkább olyan, mintha egy különös szellem felöltötte volna az egyetemi tanár alakját. A test itt járkalhat ebben a kis külvárosi szobácskában, de a szelleme messze bolyong valahol Középfölde síkjain és hegyei közt.”

Az is nagyon jellemző John Ronald Reuel Tolkienre, hogy az egyik művében talált ellentmondásról, illetve annak korrigálásáról úgy beszél Carpenternek, mintha nem is kitalált történetről volna szó, hanem egy valódi esemény krónikájáról. Úgy elemzi az egyik olvasója kifogása nyomán átdolgozott részt, mint aki egy történelmi dokumentumnak egy homályos pontját világítja meg.

Ez egyébként két dolog jelez: azt, hogy Tolkien annyira benne élt a saját maga által kitalált, megálmodott, megalkotott történetben, hogy azt képtelen volt nem megtörténtnek tekinteni, továbbá azt, hogy alapos, lelkiismeretes filológus (és tanár) volt. Élete utolsó éveiben szinte záporoztak rá a díjak és kitüntetések, 1973-ban a királynő a „Brit Birodalom Parancsnoka” érdemrenddel tüntette ki a Buckingham-palotában, még ennek előtte saját egyetemén vehette át az irodalmi díszdoktorátust – filológiai munkásságáért. Tolkien ekkor sem tagadta meg önmagát, beszédében többször is utalt Középfölde krónikájára. Az ifjan klasszika filológusnak készült Tolkienből végül is (rövid szótárszerkesztői tevékenység után) az angol irodalom tudós tanára lett, kevés ideig Leedsben, majd az angol nyelv professzora az oxfordi egyetemen évtizedeken át. Mitológiájának kidolgozásában döntő szerepe volt a különlegesnek számító nyelvek iránti érdeklődésének, a walesi és az óangol mellett, a Kalevala hatására, a finn nyelv

keltette fel az érdeklődését. Számos korai germán nyelvet (nyelvjárást) is ismert, kivételesen nagy tudású nyelvész volt.

J. R. R. Tolkien egyébként Dél-Afrikában, Oránia Szabadállam fővárosában, Bloemfonteinben látta meg a napvilágot. Itt született az öccse is, Hilary Arthur Reuel. Édesanyjuk a két fiúval néhány év múlva visszatért Angliába, apjuk nem tartott velük, és nem is követte őket, váratlanul elhunyt. A Tolkien-fivérek hamarosan teljesen elárultak, és meglehetősen nehéz körülmények között nőttek fel, és kezdték meg tanulmányaikat. Ronald 1911-ben kerül az oxfordi Exeter kollégiumba szerény ösztöndíjjal. Négy év múlva kitüntetéssel nyeri el a diplomát. Csakhogy közben kitört a háború, és neki is be kell vonulnia. Legjobb barátai közül többen odavesznek a harcmezőn. 1916-ban kötött házasságot Edith Bratt-tel, akivel már régóta ismerik és szeretik egymást, és akivel 55 esztendőig él kiegyensúlyozott, boldog házasságban. Három fiuk és egy lányuk születik. Innentől az életrajz valójában az író képzelete működésének történetével, a művek megszületésének folyamatával azonos. Az író 1973. szeptember 2-án halt meg. Sírja Oxfordban a wolvercote-i temető katolikus parcellájában van. Rajta egy cornwalli gránitból való egyszerű szürke sírkö.

H. Carpenter, aki Tolkien és kortársai életművének tudós ismerője alaposan dokumentált és élvezetesen megírt könyvben hozza személyes közelségbe J. R. R. Tolkien. Megjegyzni, könyvének hőse nem volt jó véleménnyel az életrajzról, de mert tudatában volt regényei népszerűségének, azzal is tisztában lehetett: fognak róla életrajzot írni. Remélem – teszi hozzá – jelen könyv nem egészen idegen az Ő óhajától. Így kell, hogy legyen. (A könyvet Koncz Éva, a versbetéteket Tótfalusi István fordította.)

Cs. A.

*Humphrey Carpenter:
J. R. R. Tolkien élete
Ember a mű mögött
Cicero Könyvkiadó
252 old. + 8 old. képmelléklet.*

A világ legnagyobb kerti törpéje és a politika

Göncz Árpád,
A Gyűrűk Ura fordítója
beszél a filmváltozatról

Göncz Árpád az elsők között látta Magyarországon A Gyűrűk Urát. A Tolkien-regény fordítójaként bívták meg vetítésükre a szinkron-stáb tagjai, mivel a film is Göncz Árpád eredeti átültetésének jóvoltából szólal meg magyarul..

– Vetítés közben sehol sem éreztem, hogy eltérne a szöveg a könyv mondataitól – mondja az elnök. – Úgy találtam, hogy a magyar szinkron tökéletesen hibátlan. Feltételezem, hogy hatvan-hetven százalékban használták az írott anyagot, de ha piros ceruzát adnának a kezembe, akkor sem tudnám bejelölni, hogy melyik az én fordításom, s melyik az, amelyet a filmváltozat érdekében írtak bele.

– Ugyanígy nem lehet megtalálni azt a határvonalat a könyvben, ameddig Réz Ádám tolmácsolta és amettől Göncz Árpád fordította a regényfolyamot.

– Réz Ádám tudós nyelvész volt, izgatták a Tolkien-mű nyelvi vonatkozásai, úgyhogy ő a végéről kezdte a munkát. Átültette magyarra a kisbetűs részt, Középfölde történetét meg a nyelvét, felállította a grammatikáját és elkezdte fordítani a művet. Körülbelül a Széltetőig jutott, utána megbetegedett s meg is halt. De az elvi alapja megvolt a könyvnek, a szellemi munka nehezét Réz Ádám elvégezte. Mégis vonakodva vállaltam el a megbízást, hogy folytatnám a regény tolmácsolását. Riasztóan hosszú, hetvenéves műről volt szó, amelyből talán a tizede készült el addig. Miután végül igent mondtam, fölmentem Beregre, Vajára, ahol a múzeumban művészeknek mindig akadt szoba. A déli sarokbástyát kaptam, falépcső vezetett fel, a négy lőrés egyikében állt az író-

asztal, volt ágy meg egy óriási kandalló. Egér lakott benne, s a harmadik nap után már odaült nézegetni, hogy mit csinálók. Ha jól emlékszem, három és fél hónapig fordítottam egyfolytában, ezalatt nem foglalkoztam semmi mással. Ebédelni lementem a helyi iskolába az elemistákhoz, ők délután jöttek, dörömböltek az ajtón, hogy: „Árpi bácsi, írógépj!” Beengedtem őket tíz percre, kalapáltak valamit a masinán, majd elbúcsúztunk. Ők jelentették a társaságot, a külvilágot. A többi időt, napi tíz-tizenkét órát A Gyűrűk Ura világában éltem. Ha az ember így elmélyül egy történetben, teljesen egységes szöveg kerül ki a keze alól, sőt, az első hét után már tudtam, mi lesz a tizedik mondat.

– A könyv sikeréhez tagadhatatlanul hozzájárul a fordítás is, hiszen A Gyűrűk Urának volt előzménye, a korábban a Móránál megjelent A babó, amely elsikkadt a többi gyerekkönyv között, s a Középfölde történelmét taglaló folytatás, A szilmarilok hasonlóképp nem lett átütő siker.

– Nem is volt kimagasló egyik eredeti mű sem. A szilmarilok éteri magasságokba szárnyal, nem áll meg a gyerekeket érdeklő realista ábrázolásnál. Márpedig A Gyűrűk Ura a kor tizenévesek kedvenc olvasmánya, de a felnőttek ugyanúgy szeretik, ha olykor röstellik is bevallani. A regény morális mondanivalója könnyen érthető: korfenyegetés – a kommunizmus és a fasizmus, a német

nácizmus volt, tehát a hatalom gyűrűjéért folyó küzdelmet ő közelről látta.

– Tolkien mindig tagadta, hogy történelmi vonatkozásai lennének a könyvének.

– Ha szándékán kívül történt is, teljes mértékben felállítható a politikai párhuzam. Ebben a világban élt, mesélőkedvű nagypapaként kezdte, rengeteget dolgozott a regényén és tovább is ezt a világot építette kicsiben-nagyban. Magam a regény huszonhetedik amerikai törvényes kiadásán dolgoztam, mert voltak kalózkidásai is. Amikor elkészültem, a szerkesztőség tüzetesen elolvasta, s rájöttek, hogy ebben a vörös a rossz, és a fehér a jó. Kétségbeestek, hiszen még csak a nyolcvanas évek elején jártunk. Magyarázkodó utószót kértek tőlem. Írtam is egy tanulmányt, amit mindenki elfogadott, és a helyére tette a könyvet, oda, ahova kellett. A kiadó talán még feleannyi példányban sem nyomatta ki a regényt, mint előtte gondolta. Aztán a könyv megindult, járta a maga útját.

– S most már itt van a filmváltozata is. Amikor olvassunk mindannyiunk szeme előtt pereg a cselekményről a magunk filmje. Még inkább így lehet ez a műfordítónál, akinek bele kell bújni nemcsak az író, de a szereplők bőrébe is. Nem mondtak ellent az Ön képzelt alkotta képeinek a moziban látottak?

– Kétségtelen, hogy az összes csatajelenetet a végsőkéig kiaknázták, a film cselekményesebb a könyvnél, de ezzel a fiatal nézők igényét elégítették ki. Új-Zéland mesetáj. A film nagy részében teljesen ráismerem a magamban alkotott képre, de a figurákéra kevésbé. A legcsodálatosabb jelenet talán az, amikor megduzzad a víz, s a lidérclovasokat visszatartja, hogy Frodót követve átkeljenek a túlpartra. Pontosan úgy, ahogyan én elképzeltem. A barlang a fejemben nem volt ilyen félelmetes. Némiképp fennakadtam, mert a várat nem ilyenek láttam lelki szemem előtt, egy kicsit szecessziós, egy kicsit barokk, egy kicsit gót lett, de remekül sikerült a felülről fényképezett, fantasztikusan magas torony. A Megye nem egészen olyan,

ahogyan én gondoltam rá vissza, s Frodót sem éreztem ennyire fiatalnak, ennyire ártatlannak, mégis telitalálat, mert mélyen érző és szép kamasz. A tizenévesek közül még a lányoknak is ajánlom A Gyűrűk Urát, mert bár fordítás közben kissé hiányoltam a női hősokeket, a férfi–nő viszony megjelenítését, a filmben jelen van a „nő”, mégpedig sugárzó fényben, a jóság és az igazság képviselőjében. Örülök neki, mert meggyőződésem, hogy a mi, semmitől sem visszariadó korunkban a nőknek kellene megszélesíteniük a világot.

– Ha még mindig műfordítóként dolgozna, kibarcolta volna magának a Harry Pottert?

– Nem, már idős vagyok hozzá. Ugyanakkor nem értem a hisztériát körülötte, szerintem teljesen ártalmatlan, ezen alapon a Grimm meséket és a népmeséket is kiátkozhatnánk. A mesét az emberi természet diktálja. A Gyűrűk Ura szerzője esetében az emberi természet egészen magasrendű intellektus képviselte, aki el tudta rejteni a mesében a maga véres valóságismeretét. A Potterkönyv nyilván nagyon kedves, sokan olvassák, de valószínű, hogy előbb-utóbb eltűnik az emlékezetünkéből. A Gyűrűk Ura nem fog feledésbe merülni, nekem az a meggyőződésem, hogy még a film sem tudja tönkretenni. A vásznon a „gyűrű” főszereplő, jelen van, látszik rajta az írás, kézbe veszik. Ha egy tizenévesben tudatosul, hogy ez a hatalom gyűrűje, amely mindenkit megront, hogy akinek a birtokába kerül, az elveszti az arányérzékét és becsületét, nos, akkor megérti, hogy az elvont „hatalom” a gyakorlatban veszélyessé válik, s a történet már megtette a hatását. A történet politikai, morális tanulsága beleivódott a nézőbe, olvasóba. Amikor befejeztem a hetvenéves könyv tolmácsolását, az volt a véleményem róla, hogy az a világ legnagyobb kerti törpéje. Aztán ezt visszavontam, mert abban a pillanatban, ahogy a fordítás fáradtsága kiszállt belőlem, beleszerettem a könyvbe. Ha beteg vagyok, azóta is ezt olvasom.

Mátrabázi Zsuzsa

A Gyűrűk Ura filmen

■ Kétféle ember létezik, amint a Tolkien-regénytrilógia megjelenése óta tudjuk: az egyik, aki már olvasta A Gyűrűk Urát és a másik, aki ezután fog megismerkedni ezzel a tündérmesével. Az 1965-ös megjelenése után az évszázad legjobb regénye címet elnyert könyv filmváltozata Nyugaton már lekörözte Harry Pottert. A moziipar eddigi legdrágább filmje máris megtérítette mind a három rész költségeit. A forgatás a nyilatkozatok szerint kétszázhetvenmillió dollárt emésztett fel, de a mozilátogatók huszonhat országban két hét alatt háromszázötvenmilliót hagytak, ugyancsak dollárban számítva, a pénztáraknál. A mozgóképes változat máris babérokkal dicsekedhet: három kategóriában is elnyerte az Amerikai Filmintézet díját, Las Vegasból pedig elhozta a kritikusok elismerését.

Települést kereszteltek át Hobbitfalva névre Új-Zélandon, ahol az óriási stáb tizennégy hónapon keresztül uralta a terepet, hetven helyszínen, köztük még a nemzeti parkban is forgatott. A kertészek ötezer köbméter földet növényekkel, fákkal ültettek be. A megnyugtató hírek szerint nem sérült az eladdig érintetlen természet, nem úgy a szereplők csontjai. Aragorn szerepében Viggo Mortensen egy fogát hagyta a helyszínen, s két lábujja is eltörött. A nagy termetű John Rhys-Davies Gimli harcostörpként ugyancsak szerzett néhány kék foltot. Az orkok, már ami a fizimiska sérüléseit illeti, a legjobban jártak, az ő arcukat kétszáz, eltérő ábrázatot mutató maszk védte. A forgatás a műanyagipar fellendítéséhez is jócskán hozzájárult: az álarok mellett ezerhatszáz egyedi méretű műanyagfület gyárt-

hattak. Háromezer, párját ritkító fegyvert kellett készíttetni kellék gyanánt. A poliuretán szóró gép pedig kedvence lett a berendezőknek. A masinát eredetileg az olajkutaknál használják, de ez esetben bármit meg tudtak építeni vele. Hobbitfalva, Mória néhány terme és Völgyzugoly életnagyságban is elkészült.

Több szereplőt a fia beszélt rá arra, hogy részt vegyen a vállalkozásban. (A gyerekek hírneves szüleikkel ellentétben nyilván azok közé tartoztak, akik már korábban ismerték a regényt.) Hogy miért kellett bárkit meggyőzni a stábhoz való csatlakozásról? Nos, azt némelyek még élvezték is, hogy kiiktathatták életükből a telefonhívásokat, a tévét, a rádiót, hogy nem lehet hazautazgatni a rengetegekkkel, jégmezőkkel, tavakkal és hegységekkel tarkított tájról. Ámde a forgatások 274 napon keresztül reggel fél hatkor kezdődtek és tizenkét-tizenhárom óras kemény munkát igényeltek.

A hús-vér szereplők mellett kétezer figurát elektronikusan

varázsoltak a vászonra, csak úgy, mint olykor a környezetet. A legszembetűnőbb hiba is ezzel kapcsolatos a filmben: amikor a Gyűrű-szövetség tagjai lejtőn sétálnak lefelé a digitálisan montírozott hóban, a lábnyomukat elfelejtették mögégük rajzolni. Az örök kukacoskodók egyébként harminc-hét kisebb-nagyobb hasonló hibát fedeztek fel a filmben.

Sokakban felmerülhetett a kérdés: vajon miért kellett eddig várni A Gyűrűk Ura megfilmesítésével, amikor a precízen, tudományos alaposággal kidolgozott tolkien mitológia önként kínálkozott a mozivászonra. A technikának nyilván el kellett érkezni a mai szintre, hogy ezt az írói látomást meg lehessen jeleníteni. Ez lehetett az oka annak, hogy amikor Peter Jackson elkezdett utánajárni a hivatalos ügyeknek, arra döbbsentették rá, hogy a legszerényebb becslések szerint is százmillió olvasót magáénak mondható A Gyűrűk Ura megfilmesítési jogát negyed évszázada egy nyolcvanas években járó producer birtokolja. Várt. A megegyezés szerencsére megszületethetett közöttük, sőt, a forgatáson mindhárom rész jeleneteit felvették. Gyaníthatóan nem az utómunkálatok tartanak oly sokáig, hogy a befejezést csak 2003-ban ismerhessék meg a nézők, hanem az érdeklődést csigázva altatják a további darabokat. Addig azonban ott a könyv, amelyen tizenkét éven át dolgozott szerzője. Ebből kielégíthetjük kíváncsiságunkat, olvasás közben pergetve a saját filmünket.

(mátrabázi)

A körtét már nem az almával kell összehasonlítani

Profiltisztítás az irodalmi kollégiumnál

Átalakulóban van a Nemzeti Kulturális Alapprogram könyv-kollégiuma, amit a tavalyi pályázók abból tudtak meg teljes bizonyossággal, hogy levélben értesítették őket, mely grémiumhoz pályázzanak az idén, amennyiben továbbra is igényt tartanak támogatásra. Az elnöktől, Jankovics Marcelltól kértünk részletesebb tájékoztatást az ügyben.

– Elnöki működésem óta tapasztalom, hogy az irodalmi kollégiumban, elsősorban írók, költők és irodalomtörténészek, illetőleg könyvkiadók ülnek, s furcsállottam, hogy nekik kell döntenie a mezőgazdasági gépgyártást érintő kiadványokról. Ez azt is érzékeltette, hogy a szépirodalom uralja a terepet, ami az én számomra azt jelentette, hogy kicsit elsikkadt a nonfiction. A közművelődési területen pedig a nyertes pályázatok közel kilencven százaléka gyermek- és amatőr tevékenységhez kérte a támogatást. Bajos a falusi gyerek-táncházzakat, mondjuk, az Élet és Tudománnyal összevetni. Nem azt akarom ezzel jelezni, hogy az utóbbi magasabb szintű, de mégis más, talán szűkebb réteget érint. Ne ugyanaz bírálja el a két ügyet! A bizottságunk tavaly úgy döntött, hogy a folyóirat-kollégiumot föl kell számolni, nem a kiadványok támogatását, hanem a grémiumot. Nyilvánvalóan ketté kell osztani a folyóiratokat oly módon, hogy az irodalmi terület kapja meg a szépirodalmi folyóiratokat, a többi pedig a közművelődési kollégium. Ez azonban mindkettőre olyan teherterhelést rótt volna, hogy természetesnek látszott: létre kell hozni egy harmadik kollégiumot, amely tulajdonképpen nem is harmadik, mert a folyóiratok felett rendelkező testület helyébe lép.

Ez a nonfiction területet fogja elbírálni, részint könyvben, részint folyóiratban, és tartozhat hozzá esemény, rendezvény, konferencia. Ebben az új kollégiumban társadalom- és természettudósok, művelődéstörténészek ülnek, akadémikusok, ökológusok, közművelődési szakember is, a vallásosságát ökomenikus szellemben a Keresztény Értelmiségi Szövetségének az elnöke képviseli.

– *Átcsoportosították-e a rendelkezésre álló pénzeket az új elgondolás szerint?*

– Természetesen. Háromszázharminc-millióra emelkedett a szépirodalmi kollégium kerete. Ez úgy jött létre, hogy ide csoportosítottuk a szépirodalmi folyóiratokra elkülönített pénzt, elvontuk a nem irodalmi folyóiratokra és könyvekre fordított összeget tavalyról és ami összeadódott, azt megszoroztuk az infláció-rátának megfelelően. Került még egy bizonyos plusz összeg, arányosan abból is adtunk. Nem kötöttük ki, hogy – ha kell, ha nem – százötvenmilliót a folyóiratokra költse- nek, hagyunk egy tízmillióstól-ig határt a szépirodalmi kollégiumhoz került új feladatok mérlegelésére. Ez ellen nem is emeltek panaszt, csak a folyóiratok besorolását illetően merültek fel kérdőjelek, azaz, hogy hol húzzuk meg a fiction-nonfiction közötti határt. Ez súlyozáson múlik. Vé-

leményem szerint, ha a folyóirat nyolcvan százalékában irodalom vagy műkritika, irodalomtörténeti tanulmány jelenik meg, akkor persze nevezhető ismeretterjesztésnek, de ilyen alapon a versmondás ismeretterjesztés volna. Ezért a többségében irodalmi lapokat a szépirodalmi kollégium fogja elbírálni. A gyermekirodalom mindig szépirodalom, viszont a gyermekfolyóiratok inkább ismeretterjesztő céllal jelennek meg. maradtak, mert nem az ismeretterjesztés a meghatározó céljuk. A közművelődési kollégiumnak 279 millió körüli összeg jutott, valamivel kevesebb fölött rendelkezik az új Ismeretterjesztés és Környezetkultúra Kollégiuma. Olyan, mintha profiltisztítást végeztünk volna el az irodalomban, illetve a közművelődésben. Most már a jonatán almát a starkinggal kell összehasonlítani és nem a körtével.

– *A pályázók vajon meg tudják-e állapítani, hogy hová küldjék munkáikat?*

– A kérésem az volt, hogy az összes tavaly támogatott folyóirat munkatársai kapjanak arról értesítést, hogy idén hová pályázzanak. A többiek a pályázati kiírásból határozhatják meg a megfelelő kollégiumot. De egyébként itt mindenki ismeri a piacot, a folyóiratok között az új pályázók száma elenyésző, talán tíz-tizenöt lehet. Ők, ha bizonytalanok, felhívhatnak minket és mi tájékoztatást adunk. Továbbá a két kollégiumi elnök előzetesen már megállapodott abban, hogy amennyiben minőségi okból nincs kifogás, tehát a pályázat érvényes, mégis bizonytalanok a hovatartozását illetően, átadják egymásnak az anyagokat.

– *Mennyire érzi hatékonyának a kulturális alap működését?*

– Úgy érzem magamat, mint akinek van egy kanala és a vizet meri a Balatonból, s tapasztalni szeretné a vízszint-változást. Eleinte nagyon nagy mellényem volt, azt hittem, korszakalkotó dolgokat fogok véghez vinni, aztán rájöttem, hogy ez a dolog sokkal inkább a kurátorok közti, jó értelemben vett megegyezések

eredményeképpen történik. Ugyanakkor a statisztikai valószínűsége a hibás döntéseknek így sok pályázat esetében nem túl nagy. (Tavaly összesen 11 611 beküldött pályaműből a kollégiumok 7201-et támogattak, és két kezemen meg tudnám számolni, hányan tettek panaszt.) Vagyis nem akarom túlbecsülni a szerepemet. Borzasztó nagy öröm a számomra, ha olyasvalaki kap segítséget, akit méltónak találok rá, sikerélmény, mert drukkoltam neki, és sikerült. Mondok egy példát: Tavaly a levéltárosok meghívtak egy konferenciára. Meglepetésként ért, hogy milyen fantasztikus könyvkiadás működik az ország levéltáraiban. E kiadványokat a nagyközönség egyáltalán nem vagy csak nagyon kis részben ismeri. Lelkesítettem a levéltárosokat, hogy a köz és a minisztérium számára tegyék nyilvánvalóvá, hogy létezik egy olyan szakkönyvkiadás is, amely nem száraz és porszagú, hanem gyönyörű díszkiadványokat, régi térképeket, különlegességet is közread. Tudniuk kell az érintetteknek, hogy a támogatásban a miniszteri keret is szerepet játszik, méghozzá nem is érdektelen mértékben, mert tavaly a pénzek 37 százalékát a miniszter úr saját hatáskörében osztotta szét.

– *Ön tud, szokott segíteni?*

– Hivatalból nem tehetem, magánvéleményem persze van, el is mondhatom a kollégium előtt, de szavazati jogom nincs. Maradok inkább a bizottság által megfogalmazott irányelvek ismertetésénél. Az első időben egy bizonyos kollégiumi kiírásnál befutott hozzá- m ötven-hatvan kérés, ebből tizet tartottam olyannak, amiért hajlandó lennék bemenni a „ringbe”. Kipróbáltam, mi történik, ha nem szólok ezekről. A tizből kilenc elnyerte a támogatást. Ha érdemdús a pályázó, protektor nélkül is megkapja a pénzt. Mindent egybevéve jól érzem magam ebben a szerepemben, hogy szívesen folytatnám, de a munkám eredményessége – legalábbis az én szemszögömből nézve – kimutathatatlan.

M. Zs.

Ötvenhatról sokat hazudtunk önmagunknak és egymásnak. Már a bolydult napokban is. Majd évtizedeken át. Mindig mást és másképpen. Kínos, hogy mióta meg lehetne mondani az igazat, talán az igazságot, a hazudozás ünnepélyes látványosságok között, zászlófelvonással tovább folytatódik. Mert ötvenhat születése pillanatától a politikai szándékok ribanca lett. A rendszerváltás előtti időszakban megvetett, azt követően pedig október 23-án, de csak akkor! kimosdatott, az aktuális hatalom kívánalmai szerint sminkelt, cicomázott magyarázott, szűzlányként az Operában és a Corvin közben körbehurcolt ribanc. Ötvenhat a maga tényeivel olykor tiltakozott. De a hatalom, és vele, mögötte, mellette az érvényesülési szándékozók, az okkal és ok nélkül megdicsőülők erőszakkal a magukévá tették. Hogy ezzel mekkora kárt okoztak neki - céljaik, elképzeléseik, érdekeik káprázatában nem törődtek. Lényegé a szájtáti nemzet szeme láttára végrehajtott aktus vált.

Én ennek a „ribancnak” a kamaszlány arcát kívántam megmutatni: a pattanásaival, a szepőlőivel, ifjúságának varázásával. Szép szemét, érdekes száját, meglepő homlokát. Kicsit csámpás, de izmos lábát, nagy, de puha mellét. Örömteli kacagását és viszolyogtató vihogását. De leginkább azt, hogy akkor még nem volt prostituált. Ha szeretkezett - önszántából. Esetleg mámorában nem válogatott. Ezt a kamaszlányt akkor és később olykor megcsaltuk, máskor megtagadtuk, de sohasem szakítottunk vele. Bennünk, miénk volt, s mi az övé. (A.G.y.)

Megrendelhető az Argumentum kiadóban
1085 Mária utca 46., földszint 1.
telefon: 485-10-40, fax: 485-10-41

A Helikon Kiadó ajánlata

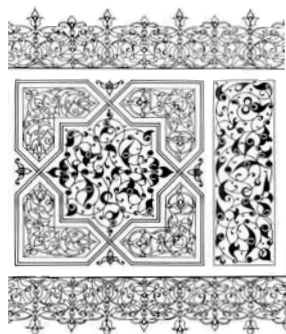
Az első teljes, eredetiből készült magyar Korán-fordítás, jegyzetekkel

KORÁN

Negyedik kiadás!
5200 Ft

SIMON RÓBERT
A KORÁN
VILÁGA

A könyv megrendelhető a Helikon Kiadónál
(1053 Budapest, Papnövelde utca 8.), telefonon Borbíró Zsókanál és/vagy Varga Istvánnál a 317-4987-es számon, vagy a 317-4967-es faxon, valamint megvásárolható a Helikon Könyvesházban:
Budapest, VI., Bajcsy-Zsilinszky út 37.

Csatlakozzon a Lira és Lant Rt. franchise hálózatához!

Ha Ön már működő könyvesboltot üzemeltet és
- problémája van az árubeszerezéssel,
- gondja van a készlet-finanszírozással, és ezért nem elég széles a választéka,
- igényelné egy nagy tapasztalatokkal rendelkező könyvkereskedelmi vállalat könyvszakmai és marketing támogatását,
- hasznosítani tudná egy sok boltot üzemeltető könyvesboltlánc szolgáltatásait;

ha Ön most kíván új vállalkozásként könyvesboltot nyitni
- és ehhez szívesen élvezné az egyik legnagyobb magyar könyvesborthálózat támogatását;

és tulajdonosa vagy bérlője egy, az ország bármely részén lévő, központi helyen elhelyezkedő 60-120 négyzetméteres üzlethelyiségnek,

akkor csatlakozzon franchise hálózatunkhoz és élvezze a következő előnyöket!

- folyamatos, ingyenes könyvellátás,
- bizományosi konstrukció számítógépes áruforgalmi rendszeren keresztül,
- rendkívül széles könyvválaszték,
- folyamatos értesítés a megjelenő újdonságokról,
- forgalom függvényében emelkedő árrés,
- árrés-prémium a Lira és Lant csoport kiadóinál megjelent könyvekre,
- teljes jogú részvétel a Lira és Lant központi marketingjében,
- egy tőkeerős, jó hírű vállalat arculata,
- könyvszakmai, kereskedelemtechnikai, számítástechnikai betanítás, folyamatos tanácsadás,
- boltátalakítás, berendezés a modern könyvkereskedelmi követelményeknek megfelelően.

Referenciáink a saját és a már működő franchise boltjaink:

Fókusz Könyvárúházak
1072 Budapest, Rákóczi út 14.
4026 Debrecen, Hunyadi u. 8-10.
3530 Miskolc, Széchenyi u. 7.

7621 Pécs, Jókai u. 25.
6720 Szeged, Tisza L. krt. 34.
Fókusz Online Könyvárúház -
www.fokuszonline.hu

Szakkönyvárúházak
Infotéka Könyvesbolt -
1088 Budapest, Rákóczi út 27/b.
Iskolacentrum -
1051 Budapest, Október 6. u. 9.
Mediprint Orvosi Könyvesbolt -
1053 Budapest, Múzeum krt. 17.
Műszaki Könyvárúház -
1061 Budapest, Liszt Ferenc tér 9.
Technika Könyvesbolt -
1114 Budapest, Bartók B. út 15.

Minden, ami zene
Kodály Zoltán Zeneműbolt,
Antikvárium és Hangszerbolt -
1053 Budapest, Múzeum krt. 21.
Rózsavölgyi és Társa Zeneműbolt -
1052 Budapest, Szervita tér 5.

Könyvesboltok
1085 Budapest, József krt. 63.
3300 Eger, Bajcsy-Zs. u. 2.
9021 Győr, Arany J. u. 3.
6800 Hódmezővásárhely, Szegfű u. 8.
6000 Kecskemét, Arany J. u. 10.
7300 Komló, Városház tér 7.
3530 Miskolc, Bajcsy-Zs. u. 2-4.
(Szinvapark)
5900 Orosháza, Győry Vilmos tér 1.
5540 Szarvas, Kossuth u. 21/2
7100 Szekszárd, Garay tér 14.
2000 Szentendre, Fő tér 5.
6600 Szentes, Kossuth u. 11.
9700 Szombathely, Király u. 11.
9700 Szombathely, Foghíj 3.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:
Lira és Lant Rt.
1052 Budapest,
Szervita tér 5.
Telefon: 235-5020
Fax: 318-4107
Internet: www.lira.hu
E-mail: lira@lira.hu

www.fokuszonline.hu

A Szép Magyar Könyv 2001 Verseny nevezési határideje: 2002. február 4.

Pályázhatnak a kiadók – a versenyszabályzat értelmében – a magyarországi nyomdákban előállított, 2001-ben forgalomba hozott kiadványaikkal. Bővebb információval áll az érdeklődők rendelkezésére a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése

(1073 Budapest, Kertész u. 41., I. 4.
Telefon: 343-25-38, fax: 343-25-41.)

Priszter Szaniszlóval beszélget Nádor Tamás

Matthaus Silvaticus, a 11. század eleji, alighanem első hortus botanicus alapítójának egyenes ági szellemi és gyakorlati leszármazottja. A Nagyszombatról 1778-ban Budára, majd 1784-ben Pestre „átültetett”, irodalmunkból is jól ismert fűvészkeretnek volt ugyanis eminens florisztikai főlvigyzója, növényföldrajzi, ökológiai, morfológiai, rendszertani öre, kísérletvezetője, műveltetője, főnöke. Kitaibel Pál és Soó Rezső utódaként kivált a kárpát-medencei flóra különlegességeit, gondozta, és munkatársai-val, növendékeivel is ápoltatta e mind szűkebb térbe szorítottan is remek gyűjteményt. Experimentumokat főként otthon, kiskertjében végzett, például télálló hagymások, pozsgások és más kultúrnövények körében. Az allium cepa és rokonsága ott készüléssel fölmutatta tulajdonságait és meghálálta a személyiségére szabott figyelmet. Gyönyörködött és hallgatag barátait így szeretgette és szereti a botanikus – hál’ istennek mindmáig jó egészségben – egy szorgos, bosszú, oxigéndús életen át.

– Gyakran mondogatják: tiszta tudományok már nincsenek, köztük a határok elmosódtak. Mások meg azt mondják: végletes a differenciálódás, ki-kí a maga mikroszkopikus területének elszigetelő-dött szakbarbára. E nyilvánvalóan mesterkelt szembeállítás ismeretében: mit jelent ma a botanika?

– Amikor magát a szót megalkották a sokszor, de nem elégszer idézett régi görögök, a botanika nem vonatkozott másra, mint a növényre, meg a hozzá kapcsolódó fogalomtársításokra. Kétezer év alatt perze a szó értelme is változott, túl általános jelentéséhez csatlakozott számos szakág külön elnevezése. Éppúgy, mint más tudományokban. A botanikus szó tehát manapság sok mindent takar, s ezen belül kinek-kinek megvan a maga szakterülete. De én például próbáltam eléggé univerzálisan foglalkozni a botanikával: rendszertani, florisztikai, fenológiai, természetvédelmi, botanikatörténeti, magyar növény-név-terminológiai stúdiumokat egyaránt végeztem.

– Az ember más sommás általánosításokra is hajlamos. Élesen kettéválasztja például a növény- és állatvilágot. Am ön maga és az állatok közt nem húz éles határt:

hajlamos az antropomorfizálásra, emberi tulajdonságokkal ruházza föl, mondjuk, a kutyát, „mosolyogtatja” a virágokat...

– Éles határ természetesen nincsen. A szerves világban sincs vagy fehér, vagy fekete. Nem vitás: a legelső és a leg-egyszerűbb élőlények egyséjtűek voltak, ha egyes kutatók szerint az eldöntetlen is még, hogy növényi vagy állati egyséjtűekkel kezdődött a földi élet. Én úgy vélem: ha nem volt növény, nem lett volna tápláléka az állatnak. Ami vitathatatlan: ahol megjelenik a klorofil, az a bizonyos zöld színanyag – lett légyen az alga, moha, vagy más valami –, ott növénynek találkozzunk... Az antropomorfizálás nem szokása a biológusnak, botanikusnak, zoológusnak, ez inkább néprajzi, irodalmi, pszichológiai megközelítés. Az ember szeret a természetben önmagára ismerni, és ilyenkor elfelejti azt, hogy mondjuk, az öröm, fájdalom már az „ember előtti” élővilágban megvolt. És például a játékoságot sem a homo sapiens találta fel.

– Azt mondják: az ember a legtanulékonyabb élőlény. De azt is mondják (lásd a háborúkat), hogy a legkevésbé tanulékony. Az ön

diszciplínájára térve: ha képesek vagyunk rá, mit tanulhatunk a növényvilágtól?

– Köz hely, hogy társunk lehet az állat, hogy szeretetét, feltétel nélküli odaadását, örömet élvezhetjük a kutyának, kedves lehet számunkra a macska, a madár, a ló stb. Számmomra a növény nélküli világ elképzelhetetlen. Kisgyermekkoromtól élveztem nemcsak a szabad természet szépségét, frissítő illatát, nyugtató vagy éppen izgalmas színeit, hanem azt is, hogy nélküle például a városi lakókörnyezet, az otthon mennyire sivár volna. Gyermekkor stájerországi nyaralásomon észleltem először, hogy ott mennyire más a növényzet, mint odahaza. És hamar észrevettem: a virágok a fény felé fordulnak, hogy hegyeken miként alkalmazkodnak a növények, hogy kövek közül is kisarjad a fű, a nyesett bokor erősödik, a gyomlálást meghálálja a konyhakert. Egy szóval, megtanultam a növényvilágtól a természethez, a környezethez való alkalmazkodást. Az otthoni kiskertben s a botanikus kertben pedig tapasztaltam: mennyit ér a növények „személyére szóló” gondoskodás. Ott kísérleteim hitelesítette a megfigyelés biztonsága, a következetes törődés.

– A botanikus kert szó az emberben értékörzést idéz, és óhatatlanul a múzeum szót is asszociálja hozzá, amely holt tárgyak gyűjteménye. A természetrombolások ismeretében nem kell-e attól tartani, hogy lassacskán kuriozítások őrzőhelyévé szűkül a hortus botanicus?

– Sajnos, közhellyé kopik, amit annyiszor hangoztattunk: nemcsak például a távoli esőerdők flórája-faunája pusztul, hanem a közvetlen környezetünké is. Gyermekkoromban a budai hegyekben bókászva még gyönyörű növényekre bukkantam, amelyeknek ma már se hírük, se hamvuk. Dömperek, erdei-mezei szemétdombok megpecsételték sorsukat. Gyönyörű könyv tartalmazza hazánk védett növényeit, az eszmei értékük feltüntetésével.

De ha valami elpusztult, mindegy, hogy mennyit ért, az többé nincsen. Van például egy csodálatos kis növény, nem messze a főváros közepétől, egyetlenegy sziklán található belőle még néhány száz darab. Nem mondom meg, hogy hol, hátha sikerül megmenteni. Titkolódszám nagyon szomorú és jellemző... Botanikus kertünk – amely sajnos szűk helyre szorult az idők során – valóban különleges együttese a kárpát-medencei, a közép-európai és a balkáni növényzetnek. Vigyázzunk rá, mint a szemünk világára, mert sok egyedülálló kincse van.

– Gondozója volt a magyar és tudományos növénynevek szótárának. Csodálatos szavak gyűjteménye ez olyan világban, amelyben hovatovább annyit tudunk a flóráról, hogy fű, fa, virág. Nyelv-művelő szándéka is van ennek a könyvnek?

– Az 1807-ben megjelent Diószegi-Fazekas-féle Magyar Fűvészkönyv zamatos magyar szavait a vele való ismerkedésem óta csodáltam. Am e kitűnő munka publikálása óta majd’ kétszáz esztendő telt el. Tanulmányoztam természetesen Jávorka Sándor Magyar flóra című, 1924–25-ben kiadott növényhatározó-könyvét és a Csapody Vera nagyszerű rajzaival teljessé tett, A magyar flóra képekben című, 1931 és 1934 között megjelentetett remekművet. Igencsak ideje volt – a korábbi ismeretek fölhasználásával – új növénynevszótárt készíteni. Régen készültem erre, s alkalman nyílt rá. Szakemberek és növénykedvelők remélhetőleg haszonnal forgatják. A magyar nyelv szerelmei pedig gyönyörű nevekre bukkanhatnak benne. Hogy csupán egyet említsek – sajnos, ez a kis sarkantyús, díszes növényke is ritka, bár a neve közismert –: ábécébeli rendes helyén ott van az impatiens nolitangere, vagyis a nebáncsvirág. Itt-tit tisztásokon föllelhető, ha érinti, vagy akár csak közelíti az ember: termése szétpattan. Amíg engedjük: így védekezik és egyszersmind ekképp szaporítja magát.

Cassavetes utolsó filmje 1980-ban készült. Ő volt a New York-i iskola talán legnagyobb képviselője. A Gloria mindenestre remekmű. A szívemből szól, a szívemhez szól. Nekem ilyen a világ. De ez szubjektív ítélet, mint minden esztétikai ítélet, egy filmet nem bírok kívülről látni. A néző benne van a kommunikációs folyamatban, nem lehet objektív, külső megfigyelő.

A maffia könyvelőjének eljárt a szája. Meg kell halnia. A családját is kiirtják. A véletlenül betévedő szomszédaszszonnyal az apa kimenekített a hatéves fiát. A meszárlást csak a gyerek és Gloria élék túl. Akik utálják egymást. Gloria általában iszonyodik a gyerekektől, a gyerek meg azonosítja Gloriát tragédiája okozóival.

Valószínű, ehhez a forgatókönyvhöz sem írt Cassavetes dialógusokat, a szöveg túlságosan élő ahhoz, hogy előre meg legyen konstruálva. Semmi mache, semmi nem jön gellerből, a dialógusok egyenesek, a szereplők azt mondják ki, amit gondolnak, érznek; semmi hamis művészkedés vagy poénkodás! Valószínű, hogy Cassavetes beengedte a színészeit a szituációba, elmondta nekik, miről szól a jelenet, aztán hagyta őket improvizálni. Ettől hihetetlenül élő a film minden kockája.

Pedig a fotózáson, világításon, gépmozgáson látszik: minden beállításnak alkalmazkodnia kellett a színész rögtönzéséhez. Technikailag

Elképesztő, hogy mit tud ez a Gena Rowlands! Hogy például mire képes csak mozgásban, ahogy szalad, menekül, támad, visszafordul, fegyvert

Kertész Ákos Búcsú John Cassavetes-től

minden megoldás egyszerű, néha túl kézenfekvő – de az abszolút hiteles színészi játék mindenért kárpótol.

Egy-főszereplős film: *Gena Rowlands* Gloriája (magyar hangja Básti Juli) fölkavaró élmény. Hervadó szőke szépség, első percben csak lecsúszott, pacsuliszagú úriaszszony, akinek a nyakába varrnak egy utálatos gyereket. Sose volt gyereke, nem ért hozzá. (A macskát! – azt szereti.) Lassan kiderül, hogy maga is egykori (?) bűnöző. A maffiózók barátja. És hogy ha a kezében a stukker, többet tud, mint négy kommandós. És hogy nem fél. Lassan azt is érteni kezdem, hogy nem a saját életéért harcol. A gyereket akarja megmenteni. Akit nem szeret. Aki nem szereti. Illetve néha mintha már szeretné, néha gyűlöli. És ő is így van a gyerekekkel.

ránt, lő, verekszik, fut a hóna alatt a hatéves ördögfiókával a túsarkain. (Mert hogy nincs más cipője, s ő egyébként is egy „túsarkas spiné”; túsarkú jellem.) Amit mimikában képes hozni. A félelemtől az elszántságig, a haragtól a titkolt gyöngédségig, a blazírt öngúnyig, amikor bekerítik, amikor lebukott, és milyen vonzó tud lenni, ha a régi (genszter) szeretője emlékeit egy pillanatra mozgásba akarja hozni...

Krimi, de nem olyan. Olyan krimi, mint az élet. Úgy krimi, hogy az ezredforduló világát nem lehet pontosabban bemutatni, mint a hivatásos gengszterek társadalmán keresztül, mert az egész valóságunk ilyen. A maffia a valóságnak még csak nem is torzképe – tükörképe. Ahogy egy ismert magyar riportkönyv címe mondja: „Bűn az élet”. Egyébként, tévedés ne essék,

lélegzetelállítóan izgalmas. Vagyis közönségfilm! Pedig nincs benne pirotechnika, légiharc, autósüldözés, tengeralatti fölvételek. És ha ez az asszony céloz és lő, akkor talál. Nem úgy, mint a nagy akciófilmek kommandósai, akik több géppisztolytárat lönek ki egymásra – és nem találnak.

Nagy író, nagy színész, nagy rendező lélektani remeklése, ahogy ez a érzelem nélküli, gyermektelen, hervadó aszszony és ez a rettenetes traumát megélt, tüskéslelkű, mindenki-vel bizalmatlan kisfiú a gyűlölet lépcsőfokain át eljutnak ebben a permanens gengszterháborúban egymás vállalásáig, egymás egyre elszántabb szeretetéig. Nekem a film vége ott van, ahol Gloriát lelövik a volt társai, és a kisfiú hiába várja Pittsburghben (megbeszélésük szerint) Gloriát, soha senki nem jelentkezik. Persze az amerikai néző győzelemre született, nem tűri a vereséget. Nemcsak Hollywoodban – New Yorkban sem. Gloria megérkezik Pittsburghbe, és a kölkök meg a pótmanája olyan (az egész film során egyébként hitelesen fölépített) szeretettel ölelnek össze, mintha sosem akarnának elválni.

Mindegy, no. Soha rosszabb filmet ne lássak...! Kár, hogy a Mester utolsó filmje. Amit nem csinál már meg – hiányozni fog.

Két első van – Magyar Irodalmi Díj 2001.

■ Két első van – mondta Göncz Árpád volt köztársasági elnök a Magyar Tudományos Akadémia Dísztermében, lapzártánk után, 2002. január 14-én, a Magyar Irodalmi Díj ünnepélyes átadásán. A Magyarország Európában Alapítvány másodízben ítélte oda a Magyar Irodalmi Díjat, az előző esztendőben megjelent művek közül választva ki a díjazottat. Tavaly Esterházy Péter nyerte el a díjat Harmonia caelestis c. művéért. Idén az alapítvány kuratóriuma által felkért zsűri – Angyalosi Gergely, Bojtár Endre, Ilia Mihály, Kántor

Lajos, Poszler György, Réz Pál – javaslatára a díjat megosztva adták ki.

**A Magyar Irodalmi Díjat Bodor Ádám:
A börtön szaga –
Válaszok Balla Zsófia
kérdésére
(Magvető Kiadó)
és Szilágyi István:
Hollóidő
(Magvető Kiadó)**

c. műve kapta megosztva.

A díjat Szilágyi István nem vette át.

Az ünnepélyes díjátadás előtti sajtótájékoztatón erről is kérdezték az Alapítvány kuratóriumának képviselőit, akik válaszukban elmondták, hogy Szilágyi István döntésének nem örülnek, de természetesen tudomásul veszik. Morcsányi Géza, a Magvető Kiadó igazgatója elmondta, hogy Szilágyi Istvánt telefonon értesítette a díj odaítéléséről, aki neki a beszélgetés során nem mondta, hogy a díjat nem kívánja átvenni. Erről a Magvető igazgatója is csupán a napilapokból értesült.

A kuratórium a döntését nem változtatta meg ennek

hatására: Magyarországon 2001-ben két olyan mű jelent, amely a zsűri és a kuratórium ítélete szerint Magyar Irodalmi Díjra érdemes.

A díjjal járó ötmillió forint ily módon megmaradt felét a kuratórium döntése alapján tíz fiatal erdélyi magyar író magyarországi alkotótáborban történő részvételére fordítják. A tíz fiatal kiválasztásra felkérték Péntek János nyelvészprofesszort, a Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága Erdélyi Társelnökét.

K. M. J.

A sajtókincstár félig tárt ajtaja

■ Szidni a sajtót, minden baj okának elmondani, hibáztatni azért, mert a valóság, amit tükröz, nem egyezik az illúzióinkkal: majdnem olyan régi divat, mint amilyen régi maga a sajtó. Aztán időnként – sajnos, a kelleténél jóval ritkábban! – születnek antológiák, sorozatok, amelyek egykor élt újságírók terméséből szemelgetnek és időről-időre kiderül az, amit címével ez a mostani kiadvány is állít, hogy tudniillik a sajtó valóban kincstár, szinte kimeríthetetlen, érdemes tehát minél tüzetesebben megismerkedni azzal, amit az ajtaja rejt. Nem bánja meg, aki rászánja magát, mert (legalábbis régebben) az újságírók többsége mesteri szinten tudott írni, mondhatnám azt is, ez volt az a minimum, amelyet a legkevésbé igényes szerkesztő is elvárt munkatársaitól. Ezenkívül átlagon felül tájékozottnak, szellemesnek, nyitottnak is illett lenni. Ha oly sokan vannak a magyar irodalomban, akik az újságírásban kezdték pályájukat, s legalább ennyien, akik akkor sem szakítottak vele, amikor már híres írók voltak, ez azért (is) van így, mert remek iskolák voltak a szerkesztőségek, amellett csataterék is a kalandra, izgalomra vágyók számára. A politika, a közélet, a kultúra harcai itt kerültek terítékre, tudni kellett hát gyorsan és hatékonyan riportozni, tudni kellett meglátni a lényegét valaminek, még akkor is, ha netán épp a lényeg eltitkolására vezettek elterelő hadműveleteket a különböző rezsimek. Mindez csupán annyiból fontos manapság, hogy a Cserhalmi Imre szerkesztésében most megjelent gyűjtemény elsősorban „újságot írni és olvasni tanulónak” készült, azoknak, akik az eddig leírt szerkesztőségi légkört és követelményrendszert már legfeljebb hírből ismerhetik, de – bármennyit változtak is a körülmények – nem árt, ha megismerkednek azzal, hogy az újságírói munka mennyire nem eleve elmentéses a maradandósággal.

Épp fentiek okán nagy a felelőssége annak, aki ilyen váloga-

tással áll elő. 1975-ben Márkus László és Vásárhelyi Miklós közös munkájaként a MŰOSZ már kiadott egy kétkötetes antológiát Az ellenforradalmi rendszer baloldali sajtója, 1919–1944 címmel, a Magyar Sajtó Könyvtára kiadványaként. A kor frazeológiáját tükröző cím ellenére kitűnő, remek minőségűekkel és alapos történelmi tájékozottsággal összeállított munka volt, máig nincs benne semmi, amit vissza kellene vonni vagy érvénytelennek lehetne minősíteni. A magyar sajtó kimeríthetetlen gazdagságáról tanúskodik, hogy Cserhalmi Imre úgy tudott a többé-kevésbé azonos anyagból másik válogatást készíteni, hogy amabból jóformán semmit sem ismétel meg. (Ez egyébként olykor kárára válik az ő Sajtókincstárának.) Tapasztalt újságíróként és újságírókat régóta nevelő tanárként pontosan tudja, miféle kritikákat hívhat ki minden efféle összeállítás, ezért megpróbálja ezek méregfogát jó előre kihúzni: már az előszóban jelzi, hogy a „miért van benne ez, miért nincs az?” jellegű kifogásokra számít ugyan, de nem tud mit kezdeni velük, mert ilyesmi a világ minden antológiájáról elmondható. Ez persze cáfolhatatlan igazság, de azért az olvasó mégiscsak keresi a szerkesztés vezérelvét, belső logikáját, hogy legalább ahhoz mérhesse az eredményt. Elfogadom, hogy is ne fogadnám el, hogy egy Cserhalmi-rangú író-újságíró szubjektív ízlése is lehet megfelelő mérce, de mivel hasonló kiadványokra jó, ha évtizedenként egyszer nyílik lehetőség (lám, az Ars Scribendi-sorozat is részvétlenség okán megszűnésre ítéltetett), az egyéni ízlésnek is kell, hogy határt szabjon – nem egyéb, mint a rendelkezésre álló anyag objektív valósága.

Ezért aztán kénytelen vagyok mégiscsak kérdéseket feltenni arról, miért éppen ez és miért éppen így állt össze? Ha nincs időbeli határ (erre kell Vörösmarty jelenléte, akitől mellel kár volt nem egyik vitriolos színkritikáját közölni), akkor miért nincs itt Petőfi, miért nem a

több évtizeden át újságírói munkát végző Jókai? Ha a szerkesztő fontosnak tartja az első világháború előtti-alatti-utáni éveket (erre utal Kóbor Tamás jelenléte), hogy feledkezhetett meg Felek Gyézáról vagy Bíró Lajosról? Ha elsősorban azokból válogatott – ez is tökéletesen jogosult szempont –, akik íróként nagyvá lettek, miként hagyhatta ki az Újságba még zseniális cikkeket író Márai Sándort? Ha valóban e kiváló tollforgatók sajtóbeli munkásságát kívánta bemutatni, Gárdonyinak miért az írói naplójából szemelgetett, miért nem hozott egyet sem azokból a riportokból, melyekért Krúdyt 1919 után meghurcolták? Hol van akkor Hunyady Sándor, és miért van itt a kiváló író Kolozsvári-Grandpierre Emil? Talán nem szörszálhasogatás leszögezni, hogy más dolog neves íróként olykor-olykor karcolatot írni egy újságba, és egészen más hivatásos újságíróként, napról-napra, még a penzumból is maradandó alkotást csíholni? Nem igazán értem, hogy Déry Tibortól, akinek Útkaparó címmel riport- és cikkgyűjteménye is megjelent, miért aggkori – valljuk meg, inkább csak a tisztelet okán közölt – „hordalékai” szerepelnek itt? Boldizsár Iván is jobb bemutatást érdemelne, mint a Kodály-temetéséről szóló protokolláris beszámolójának közlését, bár ő ezt is nívósabban művelte, mint sokan mások. Bálint Györgynek kazalnyi, kötetben soha nem közölt remek írása található a Pesti Naplóban – itt olvasható mester munkái mindegyike másutt is olvashatók. Melleleg ez a bajom Zsolt Béla – egyébként zseniális – írásával, az Ars Scribendivel is: az Újság vagy a Haladás időszakából több tucatnyi, az újságot írni tanulók számára ismeretlen cikke lett volna kibányászható. Kosuth az emigrációból is aktív résztvevője volt a hazai sajtónak, egyebek közt épp az innen hiányzó Böszörményi László ügyében írt egy mester művet. Móricz riportja a tiszazugi méregkeverők esetéről a tömörség és a lényeglátás még nála is kivételes példája – talán elfért volna a kötetben. Nagy Lajos, ha rövid időre is, újságíró volt az Esti Ku-

rírál, ottani szarkasztikus cikkei jobban reprezentáltak volna, mint unalomig ismételt (egyébként pompás) szöszentei a Képtelen természetrajzból. Örkény István 1963-ban az Üvegfüvőről, 1965-ben az árvízről írt remek, hozzá méltó riportot az ÉS-be: itt volna a helyük. Miként Pethő Sándor híres Magyar Nemzet-beli vezércikkei közül is valamelyiknek. Ruffy Péter riportsorozata a rumról az 1956 előtti évek talán legjelentősebb újságírói teljesítménye volt – miért feledkezni meg róla? Thury Zoltán írt valódi újságcikkeket is, ezeket még oly egyszerű novellái sem helyettesíthetik. Az egyöntetűen baloldali szerzőgárdában egyetlen kivételként virít Rákosi Jenő. De, ha ő itt lehet, miért nincs jelen a kötetben az a Milotay István, akinek nem az írni tudásával, nem a felkészültségével, „csak” a jellemével és a nézeteivel volt baj? Vajon mitől újságíró Jászi Oszkár, aki a mai szélsőjobb szitkai ellenére minden tiszteletünket megérdemli, de (itt közölt cikke is ezt bizonyítja) távol állt az újságírástól, s miért nem Kéri Pál, Gondör Ferenc vagy Szász Zoltán képviseli ezt a világnézeti szintet a palettán? A címlapon látható római egyes biztató jel: lesz folytatás és ott talán a kifogásainkból akceptálható dolgok is korrigáltak. S ha fentiekből semmi sem volna ilyen, a Nagy Katalin készített kis életrajzokban hemzsegő tévedések, félreértések és hibák tömkelege mindenképpen javítandó, mert a kötet hitelességét veszélyeztetik. Használhatóságát pedig az, hogy csak elvétve, találmásra tüntetik fel az egyes cikkek alatt azok megjelenésének helyét és idejét. Az ilyesmi mellékes lehet bárhol másutt, de a szorosan időbe ágyazott sajtótermékek esetében perdöntő fontosságú. Volna.

Sajtókincstár I.

Szerkesztette: Cserhalmi Imre Sajtóház Kiadó, Bp. 2001.

279 oldal, ármegejelölés nélkül

Írófaggató

Nádra Valéria megkérdezte

Mező Ferencet

Mező Ferenc (1951) költő, újságíró Budapesten született, az ELTE Bölcsészkarán szerzett magyar-népművelés szakos diplomát 1983-ban. Korábban villamos-energia-ipari technikusként, illetve kérdésbiztosként dolgozott, később újságíró lett a Gyermekünk című lapnál. 1984 óta szerkeszti a Mozgó Világ prózarovatát. Három verseskötete és egy prózakötete jelent meg. 1982-ben Móricz Zsigmond ösztöndíjas volt, munkásságát 2000-ben Magyar Lajos-díjjal ismerték el.

– Pályáját Ön is, mint oly sokan, költőként kezdte: 1981-ben jelent meg első kötete, az Ikerbukfenc. Ha jól tudom, nem tartozott semmilyen csoporthoz, klánhoz vagy klikkhez, és verseinek hangvétele, szemlélete, modora is kevesekkel rokonította, nem lévén a hazai hagyományok értelmében lírikus alkat. Nehezítette-e ez az indulást és hogyan reagálta le (ha tudomásul vette egyáltalán) az irodalmi élet, hogy már pályakezdőként is a saját útján jár?

– Irodalmi klikkhez, csoporthoz valóban nem tartoztam soha, de a többi, szintén nem „tartozó” pályatársam sokat segített az indulásnál. Horgas Béla nagy szeretettel és türelemmel javított a zsenyéimre. Kormos István a Móra Kiadó előszobájának legendás bőrfoteljéből biztatott. Orbán Ottó máig felejthetetlen ajánlással mutatta be egy tucait versemet az ÉS Új hang rovatában. Első kötetem kiadását Fodor András és Rózsa Endre segítette. A könyvet elküldtem Kálnoky Lászlónak, s az öreg mester barátságába fogadott. Személyesen is összejártunk, ahogy Parancs Jánossal és a kortársaimnak számító Deák Lászlóval, Kemsei Istvánnal is.

Elfogadható verset azóta tudok írni, mióta rádöbentem, hogy nem vagyok a hazai hagyományok értelmében lírikus alkat. És a felsoroltak közül a többség szintén nem az. A kritika elfogadta és ami a döntő, az akkor még létező versolvasó közönség élvezte ezt a hagyományosnál nyersebb, prózaiabb, ironikusabb költészetet.

– Még két további verseskötete jelent meg: 1985-ben a Tétova burleszk, 1991-ben A hedonista búcsúja. Ezekben még karakteresebbé vált a hangja: „mindennapi gyarlóságait emeli poézissé” – olvasható egyik kötetének ajánlásában. A politika, vagy ha tetszik: a rendszerváltás történelmi élménye is erőteljesen jelen van harmadik kötetében. A trónbitorló című verse egy egész nemzedék ekkori életérzésének kifejezője. Ezt az érett és fontos kötetet azonban – legalább is mostanáig – nem követte újabb: a költő Mező Ferenc elhallgatott, vagy csak a kiadás

anyagi nehézségei miatt nem olvashatjuk egybe gyűjtve az 1991 óta született verseit?

– A vers: kegyelem. Sohasem gondoltam, hogy fontos lenne mennyiséget termelni. Talán az istenáldotta lustaságomnak, s a vállalt klikkenkívülségemnek köszönhetem, hogy engem minden új kötetem, sőt néha egy-egy új versem vagy más írásom megjelenése után is mindig újra felfedeznek. Jé itt ez a Mező, és nem is rossz, amit csinál. Ledorongoló kritikát soha nem írtak rólam, fanyalgót is alig, miközben Tandori Dezső az akkor még létező Új Írásban tanulmányának beillő dolgozatban méltatott. Mindez a folyamatos jelenléthez persze kevés. A rendszerváltás előtt a politikával kellett nagyon jóban vagy nagyon rosszban lenni. Rám egyik sem volt jellemző. Ma teperni kell, nyüzsgögni. Akkor is, most is tehetségesek és tehetségtelenek egyaránt vállalták a kötöttséget és váltak méltán híressé vagy csak hírhedtté. Én, sajnos és szerencsére, egyik se lettem. Igaz, így 1995 óta összeállított válogatott régi és szintén alaposan megrostált új verseimet tartalmazó, egyre bővülő kötetemre máig nem kaptam meg a kiadáshoz szükséges támogatást.

Az én „trónbitorlóm” a kisember, aki nagyon is jól tudja, hogy nem lehet az élet királya, de hajtja a vág, hogy legalább a saját életének a „királya” legyen. Féltrevé a persze ironikus metaforát: szabad polgár szeretne lenni. A rendszerváltás óta ennek a reménynek a megcsúfolását látom egyre inkább kiteljesedni.

– Hosszú évek óta szerkeszti a Mozgó Világ prózarovatát, ennél fogva – a kezén átmenő, elfogadott vagy elutasított kéziratok tömegét ismerve – módjában áll megfigyelni, milyen irányba tart ma a kortársi magyar próza? Változatlanul néhány divatos tendencia uralja, vagy a formák szétbontása után ismét „klasszicizálódnak”, letisztul és olyasmivel foglalkozik, amit sokan értenek, ami sokakat érint meg?

– A kilencvenes évek elejére, az én mércém szerint, oly mértékben kiüresedett és olvasóellenes nyelvi játékká züllött a magyar próza, hogy gyakran már úgy éreztem, feladom: ha nincs jó kézirat, nem kell rovatot szerkeszteni. De jött a Törökfürdő című folyóirat, jöttek a fiatalok: Ficsku Pál, Péterfy Gergely, aztán Hazai Attila, a Jugoszláviából áttelepült kiváló Majoros Sándor, s az elmúlt években ismertté vált Maros András. A határon túl nem működött a posztmodern stílusdiktatúra. Kitűnő írásokat kaptam Erdélyből, Bálint Tibortól, Szlovákiából novellákat majd egy teljes regényt küldött az azóta Kossuth-díjjal is elismert Grendel Lajos. Amíg lehet, újra érdemes szerkesztem a Mozgó prózarovatát,

mert már csak néhány tojásfejű megélhetési irodalomtörténész vitatja, hogy a történetmondás, az alakbrázolás, a valóságkelemek beemelése a szövegbe igenis a próza lényege és a posztmodern ötletek legfeljebb csak gazdagíthatják, árnyalhatják, de nem uralhatják el a magyar irodalmat.

– Korábban is írt cikkeket, filmforgatókönyvet, mégis meglepetést szerzett azzal, hogy 2001 végén, Skót nadrág címmel egészen különös prózai kötetel jelentkezett: bevallottan önéletrajzi ihletű, rövidebb-hosszabb írások gyűjteményével, amelyek a mű „főbőrsét”, az író, apró gyermekkorától szinte a jelenig kísérik: a könyv utolsó darabjainak egyikében már a szerkesztőség is szerepel, ahol dolgozik. Egyszóval majdnem regényt írt. Regény helyett írta ezt a sorozatot, vagy éppen egy nagyobb epikai műhöz készített vázlatokat, előtanulmányokat?

– Válaszom: is-is. Már első verseim olvasói megkérdezték, hogy miért nem írok regényt. Mondtam, hogy ahhoz még éretlen vagyok. Ma, az ötvenet betöltve, talán ez nem igaz. De a nagyformához szükséges matematikai, zenei, kombinatorikus tehetség bizony hiányzik belőlem, s jó, ha az ember szembenéz a korlátaival. A könyv szerkesztőjének, Bognár Róbert barátomnak és kollégámnak nagyon is szükséges segítségével próbáltam kerek történetné szerkeszteni ezt az eredetileg tárca-novellának, sőt publicisztikának álcázva megjelentetett éppen ötven önéletrajzi írást. S mert a közös munkából valamit csak tanultam és sok olvasói biztatást is kaptam, remélem a kegyelemből egyre ritkábban érkező új versek mellett talán írhatok még prózát.

– Mi készül a műhelyében, s (ami ezzel nem feltétlenül esik egybe) minek a megjelenését várhatjuk?

– A mai viharos időkben leköt a cikkírás robotja. Ha jutott időm az irodalommal bibelődni, mindig életrajzot írtam, de egy a személyemtől élesen elkülönülő költői személyiség közös élménynek szánt memoárját. A kérdést némiképp megkerülve Életrajz című versem utolsó strófájával búcsúznék a Kérdezőtől és az Olvasótól: „Nem bukás, nem megdicsőülés: / amit nem teszünk, / senki meg nem teszi, / így vagyunk pótolhatatlanok, / míg konok megszokással / viseljük magunkat / szintén egészen el.”

„hatvan év csupán a kezdet”

Tanjána Tanács félcédulái

■ A Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon már esztendőik óta hagyomány – Zentai Péter László ötletéből – a „kerekasztal-estnaposok” köszöntése. Akik az írótszövetség tagjai közül egy-egy évben különösen jeles élettrajzi állomáshoz érkeznek, azok sorából minél többet igyekszünk meghívni a Budapesti Kongresszusi Központba, kis ajándékozásba és ünneplésbe torkolló kerekasztal-beszélgetésre. A tervek szerint így lesz ez idén április 21-én, vasárnap is. Jőmagam – mint e születésnap délutánok amolyan ceremóniamestere – már köszönhettem tisztelettel nem is egy 90 éves író, s tapasztalhattam, hogy a legfiatalabb meghívottak, az 50. életévükhöz értek is örülnek a figyelemnek. Már együtt van a 2002-es névsor, a hamarosan postázandó invitáló levelek döntenek el, ki mond igent a rendezvényre.

Csupán szűkebb munkahelyi közösségemben is két olyan barátom, irodalomtörténész kollégám akad, aki január végén tölti be a hatvanát: Györfly Miklós 27-én, Vasy Géza 28-án (s miért ne sorolnám ide a sokáig közénk tartozó, most „egy házzal odébb” tevékenykedő Kodolányi Gyulát, akinek esetében a jeles nap 23.-a) Egyébként természetesen kétféle ünnepelt van: az egyik típus már egy-két esztendővel korábban felhívja a figyelmet arra, hogy majd neki is ott a helye, meg ne próbáljunk elfeledkezni róla: a másik inkább átsiklana a tényen és az eseményen, nem nagyon szereti a mégoly visszafogott nyilvános felköszöntést sem.

A 60. életévét január 13-án betöltött Veress Miklós költő irigylendő öniróniával és ihlettel ment elébe a dolgoknak. Ő, a Szegedhez oly erősen, s oly perlekedve kötődő poéta a *Tiszatáj*-ban adta közre *Kortársi laudációk a criticus laur(a)eatu-s-hoz* című kis sorozatát, „avagy: lx-ires modortalanságok híres poétáknak a contójára” eligazítással. Tehát G. Ágnes, Hagyó, Háromkirályi Gáspár, Szervátius Viga, Bundus, Szepesség Etele, Új, Jé és Krasznikó-

la nevében, fanyar öniróniával koccint a maga egészségére. Azt kapja, amit ad (persze a folyóirat is megsüvegezi őt, Tüskés Tibor „*Álomtörténelem*” című írásával, mely az e hasábon már méltótt tavalyi gyűjtemény, az *Éjfélí verőfény* – a *Kortárs Kiadó* újdonsága – kapcsán nyújt portrét és életmű-áttekintést). A játékos neveket nem különösebben nehéz dekódolni, az alaphang is tiszta: „hatvan év csupán a kezdet”, illetve – a VII. nyolcsoros megvilágítja az egész, igazán eredeti vállalkozást –: „Hat költő kántál hangomon, / mely félig övök – így dicsérnek, / szorzószám szerinti jogon, / mert voltaképp mind tízet érnek. // A hetedik Te légy magad, / és verset írni kezdj ma főként: / ha redakció nem akad, / mi felavatunk új költőként”. Az egyik paródiáscsúcsban egy drámabemutatóról is szó esik, s némi csúrcsavarral ezt a sort vissza lehet fordítani az archaizáló és modern költői eszközöket lírájában évtizedek óta eredetien és előnyösen – néha provokatíván és problematikusan – elegyítő kitűnő poétára, Veress Miklósról, lévén jelenlegi szívügye egy (kész) drámája – melyre remélhetőleg akad redakció, remélhetőleg akad színház is.

Mit csinál majd a hatvanadik születésnapján Vasy Géza? Bizonyára vizsgáztat az egyetemen. Postára ad egy tanulmányt, melyet az előző hétvégén fejezett be (ha jól tudom, ő is azon utolsó mohikánok közé tartozik, aki nem számító-, hanem írógépen dolgozik). Valamilyen érdekvédelmi vagy szakmai szervezetben íróársainak vagy diákjainak ügyes-bajos dolgait igyekezik elintézni, szavazatot számlál, racionális javaslatot tesz, hibás adatoknak utánaszámol. Legkedvesebb szerzőire: Illyés Gyulára, Nagy Lászlóra gondol. Sánta Ferencre.

A *Sánta*-kismonográfia... Ezt, az *Akadémiai Kiadó* (ma már más könyves műhelyben gondozott) *Kortársaink* sorozatának kötetét, Vasy egyik legkorábbi könyvét veszem elő most. Nem a Nagy Lászlóról írottakat, nem a Kilencek

költőcsoport (vagy éppen Veress Miklós) munkásságát elemző szövegeket. Beszédesebb ma a Sánta-könyv legjobb passzusainak érvényessége. A mai irodalomfelfogás, történeti értékelés az 1960-as évek úgynevezett kisregény-hullámát – s Vasy vizsgálódásainak épp a kisregény az egyik kitüntetett műfaja – szinte mindenestül igyekezik kiradírozni a hazai irodalomfejlődésből (azaz, egy-két alkotás kivételével, visszaminősíteni a harmad- vagy negyedik vonalába). S még jó, ha esztétikai megokolás alapján, s nem ideológikus indulatból jön lendületbe ez a törekvés. Kétségtelen, hogy a Sarkadi Imrétől, Fejes Endrétől eredeztethető, Konrád Györgyig, Kardos G. Györgyig ívelő „sorozat” – ami *A gyáva*, a *Rozsdatemető*, másfelől *A látogató*, az *Avraham Bogatir hét napja* között íródott – rászolgál az elfogulatlan elme újraolvasó, újraértékelő műveleteire. Ebben a sorban Sánta Ferenc három munkája a legproblematisabbak közé számíthat: *Az ötödik pecsét* „megemelkedése” is, *Az áruló* értékzuhanása is – legfőképp pedig a ma majdhogynem agyonhallgatott *Húsz óra* történelem-szemlélete, parasztságképe, prózatechnikája. Mivel az idén 75 éves író évtizedek óta nem tette le olvasói asztalára régóta ígért új regényeit (vagy csak azt az egyet, melynek készültéről a legtöbbet nyilatkozott), az argumentáció csakis a múltban (illetve a textusokban) talál fogódzókat. Vasy Sánta-monográfiája éppen legkivált a *Húsz óra* esetében az újraolvasáshoz is ad – akár a saját, 1973 táján leírt ítéleteit is korrigáló – támpontokat, például arról szólva, hogy „Sánta regényei mind beszélgetés-regények”: például a szimultaneizmus fogalmát elmozdítva: például az érzékeny alakelemzéssel.

Györfly Miklós kissé olyan, mint ha az általa írt magyar filmek valamelyikének lenne a karakterszerplője. Mintha mindig magányos lenne, holott pillanatok alatt hangot talál a dialógushoz vagy a tágabb beszélgetéshez, előadáshoz, vitához. Ha felemeli a szavát, akkor is az eszes halksága dominál: a kérdező, latolgató attitűd.

Magányos? Csak úgy, mint az esztétikum magánetektívje, aki fordítóként épp a legmarkán-

sabb – aligha könnyen magyarítható – írók mellé szegődött: akinek munkássága nélkül mai *Franz Kafkának* éppúgy nem lenne, mint *Thomas Bernhard*unk. Magányos? Csak annyira, ahogy az az 1980-as évek vége felé felparázsló szépirodalmi tevékenységéből, az egyelőre – úgy tűnik – folytatás nélküli *A férfikor nyara* című regényből és a *Don Sárlos* című drámából kihüvelyezhető (a regényre mint nemzedéki dokumentumra és mint műalkotásra is nagyobb figyelmet illett volna fordítani a kritikának). Magányos? A fél életét egyetemen, diákok között, a másik felét kritikusként, szcenaristaként, sokoldalú szakemberként a színházi és a filmes világban leélő személyiségnek csak annyira adatik meg a magányosság luxusa, amennyire ezt önmagának kiharcolja. Györfly fegyelmzett, s bölcselő módjára megalapozott önkorlátozással, erőbeosztással teszi rengeteg dolgot.

Tavaly *A tizedik évtized* című tanulmánygyűjteményét bocsátotta közre (*Palatinus 2001 – Magyar Nemzeti Filmarchívum*). Filmtörténetünkben épp a legfrissebb termés bemutatása a legkockázatosabb feladat – még az is kérdés, beszélhetünk-e manapság a hagyományosan értelmezett filmről, filmművészetről –: a címadó összegzés mégis képes hiteles koncepciójú értelmezésajánlatot tenni. A további írásokat a kiegyensúlyozott minőség ellenére talán az rangsorolhatja, hogy Györfly a német és az észak-európai film iránt a legfogékonyabb.

Örkény István is kerek születésnapot ülhette idén áprilisban. A kilencvenediket (már kezdenék is bele: miként módosult a dramaturgiai korpusz drámái legújabb, háromkötetes kiadásában). Aligha kétséges – vannak jelek is rá –, hogy Örkényt Veress, Vasy és Györfly is nagyra tartja. Az egyperces novella zsenije így kezdte az *Ősz* című „minimítozatát”: „Gács Szilveszter, az Észak-magyarországi Erdészeti Felügyelőség negyvennégy éves erdőkerülője, már fásulófélben, mert pont félúton a pályakezdés lendülete és a nyugdíjba menés révére érese között...” – szóval, Gács ezt és ezt tette. Pazar szövegjátékú indítás.

De jó, hogy Veress Miklós, Vasy Géza és Györfly Miklós *nem* negyvennégy éves!

IX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál Budapest Kongresszusi Központ 2002. április 18–21.

Április 18-án, 15 órakor nyílik és 21-én, 18 óráig tart nyitva a IX. Budapesti Nemzetközi Könyvfesztivál. A vásárt az Olvasás Éve jegyében, a Könyv és a Szerzői Jog Világnapjához kapcsolódva rendezzük meg. A fesztivál programjára világhírű íróvendégek érkeznek, díszvendégünk az angol Lawrence Norfolk. Idén is folytatódik az Európai Unió legtehetségesebb fiatal íróit felvonultató Európai Elsőkönyvesek Fesztiválja, látogatóink találkozhatnak az olasz irodalmi élet jeles képviselőivel, s a hazai és a határon túli magyar irodalmi és szellemi élet kiemelkedő alkotóival. Az olvasáskultúrával és a könyvpiarral kapcsolatos szakmai programok, konferenciák mellett könyvbemutatók, író-olvasó találkozók, dedikálások, kiállítások várják a látogatókat. Felvonul a teljes magyar könyvkiadás, és több mint 30 országból érkeznek kiállítók és alkotók. A könyvfesztivál teljes időtartama alatt nyitva áll a nagyközönség előtt. A bemutatásra kerülő könyvek mindegyike megvásárolható.

Várjuk jelentkezésüket, kiállítóként és résztvevőként egyaránt. Részletes információkkal a Fesztiváliroda munkatársai bármikor szívesen állnak rendelkezésére a 343-2537 telefonszámon vagy a festival@mkke.hu e-mail címen. További információk, valamint a részvételi feltételek megtalálhatók az interneten, a www.mkke.hu címen.

Minden érdeklődőt szeretettel vár a

*Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülése*

Az erőszak keletkezése, „ára”, megelőzése, jövője: áldozattá válás, a terrorizmus okai...

Tudományos, közérthető „magyarázatot” kaphat az alábbi szakavatott szerzők:

Barkóczy Antal–

Sárkány István:

Erőszak a bűnözésben

és

Korinek László:

Irányzatok a kriminológiai gondolkodás fejlődésében
című műveiből.

Kizárólag a kiadótól:

BM Kiadó

1903 Bp., Pf.: 314

Tel.: 318-0508

Fax: 266-1740

Köszeghy Elemér Magyarországi ötvösjegyek a középkortól 1867-ig

Reprint kiadás

Ára 5800 Ft, 5 példánytól 4930 Ft/példány

Megrendelhető, megvásárolható:
Kiss József Könyvkiadó
1114 Budapest, Kanizsai utca 41.
Telefon/fax: 466-0703

A megrendeléseket postán, utánvétellel teljesítjük, a postaköltséget felszámítjuk.

Libri sikerlista

2001. december 14. – január 10.

A Libri üzlethálózatban regisztrált vásárlások számítógépes összesítése alapján

SZÉPIRODALOM	ISMERETTERJESZTŐ	GYERMEK, IFJÚSÁGI
1. Harris, Joanne: Csokoládé Ulpius-Ház Könyvkiadó	1. Felsőoktatási felvételi tájékoztató 2002. Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda	1. Rowling, J. K.: Harry Potter és az azkabani fogoly Animus Kiadó
2. Fielding, Helen: <i>Mindjárt megőrülök!</i> Európa Könyvkiadó	2. Frei Tamás: <i>Egy riporter dossziéja</i> Park Könyvkiadó	2. Rowling, J. K.: <i>Harry Potter és a Tűz Serlege</i> Animus Kiadó
3. Gray, Harry: <i>Volt egyszer egy Amerika</i> Ulpius-Ház Könyvkiadó	3. Vujity Tvrtko: <i>Újabb pokoli történetek</i> Alexandra Kiadó	3. <i>Harry Potter varázsnapló</i> Animus Kiadó
4. Fielding, Helen: <i>Bridget Jones naplója</i> Európa Könyvkiadó	4. Müller Péter: <i>Jóskönyv</i> Doctor Herz Bt. – Magyar Könyvklub	4. Sachar, Louis: <i>Laura titkos társasága</i> Animus Kiadó
5. Sasson, Jean: <i>A fátyol mögött</i> Gabo Könyvkiadó	5. Havas Henrik: <i>A bűnről és a bűnhődésről</i> Alexandra Kiadó	5. Sachar, Louis: <i>Bradley, az osztály réme</i> Animus Kiadó
6. Márai Sándor: <i>Mágia</i> Helikon Kiadó	6. <i>Felsőoktatási felvételi feladatok és vizsgakövetelmények 2002.</i> Országos Felsőoktatási Felvételi Iroda	6. Rowling, J. K.: <i>Legendás állatok és megfigyelésük</i> Animus Kiadó
7. Márai Sándor: <i>Ég és Föld</i> Helikon Kiadó	7. <i>Iskolarendszeren kívüli felsőoktatás és érettségi</i> Dokusoft	7. Weiss, Ellen: <i>Sbrek</i> Ulpius-Ház Könyvkiadó
8. Tolkien, J. R. R.: <i>A Gyűrűk Ura I-III.</i> Európa Könyvkiadó	8. Rohály Gábor (szerk.): <i>Magyar borok könyve</i> AKÓ Kiadó	8. Rowling, J. K.: <i>Harry Potter varázsnaptár</i> Animus Kiadó
9. Kepes András: <i>Könyv-jelző</i> Park Könyvkiadó	9. Kiharu Nakamura: <i>Kibaru, a gésa</i> Trivium Kiadó	9. Rowling, J. K.: <i>Harry Potter és a Titkok Kamrája</i> Animus Kiadó
10. Márai Sándor: <i>A gyertyák csonkig égnek</i> Helikon Kiadó	10. Horváth Ilona: <i>Szakácskönyv</i> Vince Kiadó	10. Lowry, Lois: <i>Az emlékek őre</i> Animus Kiadó

A FÓKUSZ KÖNYVÁRUHÁZ SIKERLISTÁJA

2001. JANUÁR 2.

Szépirodalom:

1. Tolkien, J. R. R.: *A Gyűrűk Ura* Európa Könyvkiadó
2. Kepes András: *Könyv-jelző* Park Könyvkiadó
3. Fielding, Helen: *Mindjárt megőrülök!* Európa Könyvkiadó
4. Márai Sándor: *A gyertyák csonkig égnek* Helikon Könyvkiadó
5. Hrabal, Bohumil: *Sörgyári capriccio* Európa Könyvkiadó
6. Eco, Umberto: *A rózsza neve* Európa Könyvkiadó
7. Márai sándor: *Mágia* Helikon Könyvkiadó
8. Esterházy Péter: *Harmonia caelestis* Magvető Kiadó
9. Golden, Arthur: *Egy gésa emlékiratai* Trivium Kiadó
10. Harris, Joanne: *Csokoládé* Ulpius-Ház Kiadó

Ismeretterjesztő:

1. Felsőoktatási felvételi tájékoztató
2. Farkasházy Tivadar: *Hét és fél*
3. Frei Tamás: *Egy riporter dossziéja* Park Kiadó
4. Tvrtko, Vujity: *Újabb pokoli történetek* Alexandra Kiadó
5. Müller Péter: *Jóskönyv* Dr. Herz Bt.
6. Feynman, Richard P.: *Tréfál, Feynman úr?* Park Kiadó
7. Kepes András: *Történetek* Park Kiadó
8. Havas Henrik: *A bűnről és bűnhődésről* Alexandra Kiadó
9. Moldova György: *Aki átlépte az árnyékát* Ulpius-Ház Kiadó
10. Dalai Láma: *Út a nyugalomhoz* Írás

PARNASSZUS ANTIKVÁRIUM

1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 50. Tel./fax: 311-6049

vásárol régi könyveket, könyvtárakat, műfaji, tartalmi, időbeli kötöttségtől mentesen, ám válogatva.

„Mindenfélét, de nem mindent”

Előzetes telefonos egyeztetés alapján díjtalan kiszállítás, szállítás.

Minden könyv egy helyen! TANKÖNYVCENTRUM a Kódex Könyvruházban

Budapest V., Honvéd u. 5. (A Parlamenttől egy percre.)

Telefon: 331-0126, 331-0127

Az általános és középiskolai tankönyvek közel teljes választékával várjuk kedves vásárlóinkat.

Minden könyvet egy helyről!

A harmadik hullám civilizációjában a legalapvetőbb fontosságú nyersanyag az információ, beleértve képzeletvilágunkat is.

Alvin Toffler A harmadik hullám

3160 Ft

TYPOTEX

1024 Budapest, Retek u. 33-35.
Tel./fax: 316-3759; www.typotex.hu

Könyvet keres

Megvételre keresem Dosztojevszkij összes művei sorozatot, melyet a Magyar Helikon 1970., 1971., 1972. és 1973. években adott ki, nyl kötésben, számozottan, 10 kötetben.

Ajánlatom 30 000 Ft a 10 kötetért.

Telefonon értesítést várok a 06-37/344-208 számon, lehetőleg szombati napon reggel 5.30 és 6.00 óra között.

MAGYAR KÖNYVGYŰJTŐ

Kizárólag előfizetőknek

A Magyar Könyvgyűjtő a könyvgyűjtők számára készül, nekik kíván igényes, színvonalas újságcikkekben, interjúkban beszámolni a régi könyvek keresletéről-kínálatáról, hagyományos és új gyűjtői tematikákról, könyvritkaságokról, közismert és neves gyűjtőkről és gyűjteményekről, antikvár aukciókról, egyedi, számozott, bibliofil kiadványokról, művészi kivitelű újdonságokról, a régi könyvek kezelésének, tárolásának, restaurálásának kérdéseiről, a régi könyvek gyűjtésének jogi és gazdasági háttéréről, egyes könyvek és könyvkiadók történetéről, az antikvárius szakma híreiről, és nem utolsósorban a régi és kevésbé régi könyvek árának alakulásáról, valamint az azt alakító tényezőkről. Folytatásokban közöljük az antikvár könyvek irányárjegyzékét ábécé sorrendben. A Magyar Könyvgyűjtő az eddig felsoroltak mellett természetesen foglalkozik mindazzal, ami témájához közelebbről és távolabbról kapcsolódik, így a képzőművészeti régiségekkel, művészeti albumokkal, a régiségekkel foglalkozó, gyűjtők számára érdekes könyvekkel, emberekkel, vállalkozásokkal is, ilyen módon kicsit kitekintést nyújt az antikvitások világába. A Magyar Könyvgyűjtő a régi és a modern antikvária iránt érdeklődőknek, a régiségek gyűjtőinek nyújt értékes gyakorlati információkat, és elmélyülést szolgáló ismereteket.

A Magyar Könyvgyűjtő 2002. évfolyamának (10 szám) előfizetési díja 4400 Ft.

Megrendelhető a kiadó címén az alábbi megrendelőszelvény visszaküldésével (levélben vagy faxon):

Kiss József Könyvkiadó 1114 Budapest, Kanizsai utca 41. Telefon/fax: 466-0703

A 2001. évi 10 megjelent lapszám megrendelhető, ill. megvásárolható a szerkesztőségben. Ára: 5800 Ft.

A megrendeléseket postán, utánvéttel teljesítjük, az utánvét összege az előfizetési díj + postaköltség, a teljes összegről számlánkat a küldeményhez mellékeljük.

Megrendelés

Igen, szeretnék tájékozott lenni a régiségek világában, emiatt megrendelem a Magyar Könyvgyűjtő c. újságot a 2002. évre (10 lapszám) 4400 Ft előfizetési díjért.

Megrendelem a Magyar Könyvgyűjtő 2001. évi 10 számát 5800 Ft-ért.
Vállalom, hogy az utánvételes küldemény árát a kézbesítőnek átvételkor kifizetem.

NÉV.....

CÍM.....

Magyar irodalom

Térey János:
Paulus

Palatinus, 307 old., 2600 Ft

Az élőlórás kefir ugyanazzal a természetességgel simul bele *Térey János Paulus* című, részben mai tárgyú elbeszélő költeményébe, mint a vadonatúj komputeres szleng-kifejezések. Ugyanilyen jól illik hozzá a romantikus nemtő, a csalit stb., valamint a félmúlt katonai szakfogalmai.

Az ízléses stíluskeverés magától értetődő bátorsága és könnyedsége úgy párosul itt a 19. és 20. századi spleenes cinizmussal, illetve vállvonogatóan groteszk szemlélettel, hogy minden precízkedő furcsalkodást félretéve rájövünk: öntörvényűen ironikus, szuverén alkotással van (mennyeien és pokolian) élvezetes dolgunk, amely ráadásul erőteljesen, bár játékosan mutatja be a sok mindenre asszociáló és reflektáló mai közép-európai harmincasok általános életérzését, létka-landok iránti fogékonyságát.

E laza nyitottság, valamint az eredendően gazdag költői látásmód csaknem annyira vonzóvá teszi az adott művet, mint bevallott, olykor hivatkozott példái, *Byron* és *Puskin*, *Ady* és *Szabó Lőrinc*, vagy *Weöres Sándor* hasonló célzatú és műfajú remekeit. Az Anyeginre hajazó rokonszenv állhat – egyéb előzmények mellett – a mögött a különös témataársítás mögött is, hogy a címben jelzett Paulusok egyikéé nem keresztnév, hanem a második világháború Sztálin-grádnál vesztés parancsnokának vezetékneve. A másik két Pál egyfelől magát a főhóst, a hites számítógépvírus-öltőt, másfelől a keresztény-katolikus egyházat intézményesítő, Saulusból Paulussá lett tizenharmadik apostolt rejti. Szent Pál cselekedeteinek értékelése és vitatása egyébként távoli megfelelésekkel kapcsolódik mind a jelenkori főszereplő elegáns önszorongásának erkölcsi ítélkezéseihez, mind pedig a német hadvezér tette képtelen, bűnhődésszerű tehetlenségéhez.

A főként Budapesten, Drezdában, Litvániában és persze a régi Sztálingrádban játszódó – átélte vagy fölidézett – eseményképek töredékes, ám jól kihámozható történeté sodródnak össze. Benne Pál s nemegyszer barátja, bizonyos Kemenszky mászkál, szemlélődve az említett földrajzi vagy elképzelt térségeken. Közben, egy véletlen, de annál mámorosabb találkozás után bekerül a kép(ek)be az érett szépségű pszichiáter, Ludovika is, hogy fülledten ernyedő szerelmi szállal (no meg Tatjánás-Anyeginos levélváltásokkal) szaporodjék a manierista história kontextusa, amelyet rendre lelki mozgalmakban bővelkedő kommentárok, fanyar közbevetések szakítanak meg, szusszanást engedően, vagy visszalapozásra szánva.

A kilenc fejezetre osztott, kapitulusonként nagyjából ötven szonettből építkező, inkább filozofikusan tragikus, mint egységesen komikus hangvételű eposz végén Térey költő az olvasóhoz (is) fordul. Annyi tévelygés, próbálkozás, biológiai labirintusjárás végeztén a Szent Pál-i örökletességű megigazulásban reménykedik. Az elbeszélő költészet egyik zsenije, Petőfi szerint a művészi igazságtétel máris megtörtént. Hiszen a Paulusban a (lehetséges) igazság keresése a lehető legszebb formákat öltötte magára...

Iszlai Zoltán

Kállai R. Gábor:
Krakkói gyors
(Capuccino könyvek)

Kávé Kiadó, 201 oldal, 1480 Ft

A könyv barna borítója egy el-sárgult, régi fotót idéz, úgy a századelőről. Minden családban található ilyen, dobozok, fiókok mélyén: nagymamák, dédmamák szelik rajta a jeget, mosolyognak andalodva ifjú, sugárzó udvarlójukra, völegényeikre, esetleg már a férjükre. Ha elolvassuk Kállai R. Gábor kisregényét, megdöbbenünk szöveg és illusztráció ilyen páratlanul pontos egymásra találásán. A kisregény napjainkban játszódik ugyan, de hangulataiban, szerkezetében, alakformá-

laiban Krúdyt idézi, s miután az író tudván tudja ezt, ironiával, önironiával is fűszerezi. Bizarr szerelmi ötszög kellős közepébe csöppen az olvasó: a középkorú, sajátos régmódiségében és spleenjében is elbájoló Podhorszky tanár nős ugyan, de feleségétől külön él. Szerelme, barátnője, élettársa a hasonló korú, folytonos időhiányban szenvedő, munkák után rohanáló Vera. Kettejük hétköznapijait egy Podhorszky-ós, az utolsó ködlovag véletlen-váratlan feltámadása zavarja meg; a tanár urat egy fiatal, rajongó tanítványa, Melinda viszi kísértésbe, akit ráadásul Vera tálal fel neki tálcán, lévén Melinda Vera pártfogoltja, barátnője és bizalmasa. Hogy a szerelmi káosz teljes legyen, Vera többször is eljátszik a hűtlenséggel gondolatával, s annak ellenére, hogy a kísértés „de facto” nem teljesedik be, ártatlannak mégsem mondható. Történik mindez mai, jellegzetesen baloldali értelmiségi körökben, küszködve a politikai intrikákkal, az állástalanság, vagy munkanélküliség, a napról-napra élés, a pénztelenség rémével. A kisregény a költészet és valóság mesteri arányától könnyen olvasható: elgondolkodtató, szomorú, de valahogy mégis megnyugtató. Történt, ami történt, nem történt, ami nem történt, a ködlovagok nem halnak meg, legfeljebb más és más testet öltenek.

Nádra Valéria

Keresztury Dezső:
Önismeret

Argumentum Kiadó
293 oldal, 2200 Ft

Műveltség és tolerancia, alaposág és tárgyilagosság: ha pár szóba kellene sűríteni Keresztury Dezső esszéinek lényegét, fentiekkel próbálkoznék. De azért sok mindent még ezek a jelzők sem tudnának befogni. Lenyűgöző élmény a magyar önismerettel és a nagyvilágban rólunk élő képpel foglalkozó írásainak (sajnos túlzott szigorral megrostált) köteté. Más kérdés, hogy ez a túlzott szigor a szerzőtől ered, aki maga állította össze gyűjteményét, csak azt

nem érthette meg, hogy könyv is legyen belőle. 1946-os, *He-lyünk a világban* című kötetének néhány darabját megismétli itt, de az összevetés álmélgodásra készlet, mert a legkicsiszoltabb írásokon is továbbdolgozott, mint kiderül, s ahol netán elfogultságon kapta rajta magát, ott nyesett, igazított, bővített. Az ember olvasás közben elképzeli, hogy de másképp is alakult volna sok minden, például művelődéspolitikánk helyzete, vagy akár az ádáz népi-urbánus vita, ha nem mások formálják, hanem olyan türelmes és méltányos, a kérdéseket történelmi távlatban szemlélő egyéniségek, mint Keresztury Dezső! Ha maga a népi írók csoportja, melyhez a legközebb állt, ezt a szellemiséget, ezt az önbírálatra, a tények – beleértve a kínosakat is! – bevallására hajlamos, az értéket még a másik táborban is tisztelő felfogást fogadja el a magának... Keresztury elemző alkat, aki tárgyi tudását rögtön át is világítja, értelmezi, folyamatba állítja, tehát feltáró és összegző is egyben, ami vajmi ritka tulajdonság. Íróként fogalmaz, de ez nem jelenti, hogy jogot vindikálna önkényességre, szeszélyességre, öncélú ötletek halmozására. Megbízhatósága érték, amit olvasója tüstént megérez és boldogan megbecsül. Sajnálatos viszont, hogy ezt a manapság szokatlannul igényes szöveget itt-ott olyan tévesztések tarkítják, melyekben maga Keresztury Dezső biztosan ártatlan. Illene tudni szerkesztőjének, hogy Batsányit Marat semmivé sem nevezhette ki, legfeljebb Murat, Napóleon tábornoka. Hogy a költőt, akinek neve több ízben is előfordul, nem Cinka, hanem Sinka Istvánnak hívták. Hogy a szatirikus röpiratok egyik múlt századi szerzőjének álneve volt Kákai Aranyos, tehát nem két szerzőről van szó, amit a Kákai meg az Aranyos közé kitett vessző jelez. És így tovább: silány szövegben ennyi hiba fel sem tűnne, Keresztury Dezső tanulmányai között azonban kiszúrják a szemünket.

Ny. A.

Külföldi irodalom

Sławomir Mrozek:

**A zsiráf és más történetek
A hasonmás és más
történetek**

*Európa, 319, ill. 260 old.
1800, illetve 1700 Ft*

Szocializmusban pályát kezdő, majd emigrálni kényszerült írók munkáinak újrakiadása sokszor veti föl azt a dilemmát, hogy ha csak a beléjük csempészett politikai mondanivaló volt bennük az érdekes, akkor napjainkban esetleg siket fülekre találnak a fiatalabb olvasók, netán a magukat utólag sértve érző idősebb olvasók körében.

A lengyel dráma világraszóló reprezentánsaként is számon tartott Sławomir Mrozek életművét soha nem fenyegethette ez a veszély. Ő – ahogy *Rendőr-ség* című, 1958-as darabjához írt előszavában kifejti –, olyan minőségi munkákkal igyekezett előrukkolni, melyekben nem volt semmi toldalék „azon kívül, ami bennük van”. Színművei – mondjuk az *Emigránsok*, a *Tangó* vagy a *Nyílt vizen* – sem azért maradandók és mélyebb jelentést (konnotációkat) hordozók, mert ezt-azt beléjük lehet magyarázni, hanem azért, mert egyetemes önértékkel bírnak. Ezért nem vállalt fölösleges kockázatot a kiadó, s népszerűsít egy újabb tagadhatatlanul magas színvonalú, rendkívül olvasmányos stílusú nemnyugati író, amikor hat kötetben kiadja elbeszéléseit.

Az indító két kötet is teli van hervadhatatlanul derűs, eredetien ötletes, meglepően változatos novellákkal, karcolatokkal, anekdotikus történetekkel, magasrendű humoreszkekkel. A legnagyobb igényű természetesen az *Akik visznek* című, fél kisregény terjedelmű groteszk próza: a maga incselgően kalandos alaphelyzetével, ellenállhatatlanul kacagtató bonyodalmaival. Mind ebben a remeklésben, mind számos egyéb írásában feltűnik a novellista egyik perdöntő képessége, a villámgyors helyzetteremtés, valamint a felléptetett hősök (kisemberi anti-hősök) tulajdonságainak a szitu-

ációkhoz igazított jellemrajza, beszédmódora.

Fonákságokra kihegyezett tehetségének köszönhető, hogy számos históriájában tűnnek föl olyan figurák, akik túl jól teljesítik kötelességüket, hiszen alapvetően rossz jellemek. Mint emlékezhetünk, az egyik nyilvánvaló Mrozek-példakép, Csehov is nagyon tudta elintézni ezeket az ingatag, szinte öröktől fogva negatív tulajdonságokkal megvert, szárnalmas egyedeket.

Csodás, némiképp morbid jellemképet kapunk egy végtelesen túlzó gonosz emberről *A kis barátban*. A zseniális karcolat bűnbakjaként valami nyomorult macska tűnik fel. Az agresszív férfi azért akar népszerűsíteni az ő bűneitől egyre betegebb állapot, hogy még több gaztettet követessen el, miközben ő maga élne és virulina makkegészségesen...

A *Zsiráf* című (a sorozatban első) kötet az 1953 és 1960 közt született műveket foglalja magában. Jó néhány bűnbakos gyereksztórija a mi *Karinty Frigyes*ünk írásaira emlékeztet. (Az itt lefolyó költészeti versenyt különben az alábbi kétsoros nyeri meg: „*Tanuló! Légy mindig kedves és mosakodj, hogy ne légy tetves.*”) E korai művecskékben tűnik fel, hogy írónknak milyen jó érzéke volt/van a fantasztikum iránt. Ebben határozottan E. T. A. Hoffmannhoz mérhető. Akár törpékkel, akár sosemvolt lényekkel foglalkozik, oly természetes légkört kerít köréjük, hogy esküdni mernék: meseírónak sem lett volna utolsó.

Szerencsére az úgynevezett való élet megfigyelése és megörökítése jobban izgatta. Bármerre rugaszkodott el tőle művészi magasságaiba, a biztos talajt sohasem vesztette lába alól, akár Mexikóba, akár a Bahámákra vetette a sorsa.

Iszlai Zoltán

Gina B. Nahai:

A csend fátyla
Magyar Könyvklub
396 old.

Néhány bekezdésbe sűrítve Irán huszadik századi változásainak történetét is elmondja *Gina B. Nahai*, az ottani származású,

Amerikában dolgozó írónő. A főleg *Reza Pahlavi* sah uralkodása idején játszódó családi história menetét azonban kevésbé határozza meg a politika. Legfeljebb gazdasági vonatkozásai (szegénység és gazdagodás) alakítják kedvezőtlenül *A csend fátyla*ban feltűnő számos szereplő sorsát. A rendkívül szemléletesen kidolgozott jellemrajzok legtöbbször ugyanannak a familiának nevezetes tagjairól készültek: előtérben a nőkkel. Ők valamennyien igen érdekes egyéniségek. Közülük az életrevalóakat többnyire humorosan jeleníti meg a szerző.

Amikor családi virscaftolásairól, babonás praktikáikról, felizáló szenvedélyeikről és szent elhatározásairól van szó, mindig lehet számítani váratlan fordulatokra, *action gratuite*-ekre. Más alakok – például a titokzatos és melankolikus Roxana – szintén nem szokványosan viselkednek. Gyógyíthatatlan magányosság-érzetük, feltörhetetlen hallgatósgát az, ami megkülönbözteti őket az egyébként eléggé nyüzsgő-mozgó, teheráni, majd Los Angeles-i zsidónegyedben lakó családtagjaiktól.

A jól megírt epizódokból összeálló cselekmény nem folyamatos: vannak jelentős figurái, kikről csak néhányszor emlékezik meg az alkotó, bár az is igaz, hogy ilyenkor nagy horderejű vállalkozásokba vágnak bele. Kevés kivétellel érvényes rájuk, hogy előítéleteik vannak a modern orvostudománnyal szemben, nemkülönben óvakodnak az „angoloktól”, egy szerszemből szívesen fogyasztanak ópiumot és egyéb álmhozó szereket. A regény költői, tündéres motívumai megmagyarázhatatlan, csodás történetek. Ezeket mély ihletettséggel szövi a szomorú vagy színes köznapi eseményekbe és kalandokba Gina B. Nahai. A rettenetes magányból – sugallja a helyenként varázsos szépségéig szárnyaló, ékes műalkotás – ezek a hősök csupán úgy törhetnek ki, ha levonják a (jelképes, bár sovány) tanulságot: nagyszüleik és szüleik sorsvállaló küzdelmei nem lehettek hibaválók.

Iszlai

Michel Quint:
Borzalmas kertjeink
Etoile Kiadó

Az 1949-es születésű francia író kisregényének nemhiába van költői sejtelmes címe, először is: a szókapcsolat Guillaume Apollinaire-tól való. Másodsor: a nemzetközi sikert elért (nálunk is International Bestseller felcímmel megjelentetett) short story költői műként hatott rám, jóllehet a *Le Monde*-nak a (borítón idézett) kritikusa bizton mondhatta tárgyyszerűnek. A remekül megkomponált rövid történet intenzitása okán mutatkozik emlékezetes olvasmánynak. Háborús regény, példázat a bátorságról, az önzetlenségről, példa a kínzásról, ez így nagyon sematikusnak tűnhet, de a narrátor (a szerző) már a háború után született-felnőtt generáció képviselője, aki „kapott” egy különleges történetet: tanító apja „szívfacsaró komikusi elhivatottságát” gyakorolja, amatőr bohócként lép fel. A gyerek pedig utálja a pojácaságot. Ám – erről szól ez a sokkal inkább szívbemarkolóan hiteles, semmint megható elbeszélés – megkapja a magyarázatot erre a furcsa, általa szégyelltt hobbyra. A második idősíkon még régebbi, az Ellenállás idejéből származó események sorakoznak. A szabadságharcos merénylők nem akkor bátrak, amikor tettüket végrehajtják, hanem, amikor (véletlenül) ellenségeik kezére kerülnek. Ez egy túsdráma, melyben hétköznapi értelemben igyekszik ember maradni két fiatal, hétköznapi ember. Véletlenül kerülnek embeletlenül megpróbáló szituációba, s a véletlennek köszönhetik szabadulásukat is. De a váratlan fordulatoknak ezzel még nincs vége. Mint ahogyan meglepetés a könyv befejezése is. A mű formailag befejezett, dramaturgiailag nyitott. Ha a narráció a harmadik idősíkon, a virtuális jövő a negyedik. „S megható gránátok merengnek / Borzalmas kertjeink alatt” – egyébként ezt írta Apollinaire a Calligrammes-ban. Igen, a feldúlt, véres, kegyetlen, rettenetes kertekről.

(Csokonai)

Kutyánaplók és titkos társaságok

■ *Kányádi Sándor*, a Kolozsvárott élő és egész Magyarországot meg a fél világot bejáró, kitűnő költő szerencsére a népszerű alkotók közé tartozik, s mivel a felnőttek (a szülők) közül nagyon sokan szeretik a verseit, szívesen adják (látják) gyermekeik kezébe(n) a költő gyermekeknek írt műveit. Eddigi életművének tekintélyes része a mai magyar gyermekirodalom javához tartozik, e gazdag termést a Napsugár című gyermeklapnál szerkesztőként eltöltött éveknek, évtizedeknek is köszönhetjük. Régóta, folyamatosan, különböző kötetek formájában kerül a kis olvasók kezébe újabb és újabb versajándék a mestertől, de a nemrég megjelent albumszerű gyűjtemény után már csak azért is szívesen, felcsillanó szemmel nyúlnak a gyerekek, mert rendkívül vonzó, feltűnően szép kiadványról van szó. A kiadó nemcsak arról gondoskodott, hogy az eddigi leggazdagabb kínálattal lépje meg a Kányádi-versek, -mesék olvasóit, hanem egy kitűnő grafikus, *Deák Ferenc* „ihletett szépségű” rajzaival együtt adta közre a sokféle mesét, mondai vagy történeti feldolgozást, verses mesét és könnyen ritmizálható, dúdolni-énekelni érdemes, kötött formájú kis lírai remekeket, amelyek Kányádi Sándor tolla alatt születtek.

Gézi János *A kékszemű napló* című, 1995-ben megjelent regényének főhőse, mesélője egy Zádorvári Dugó névre hallgató puli, aki hat hónapos korában azért tanul meg írni, hogy naplót írhasson, és azért fog bele a naplóírásba, mert „annyiféle dolog történik egy kutyával, különösen, ha olyan fiatal, mint én vagyok, hogy fel kell jegyezni, mert elfelejtheti.” Dugónak számos barátja van: emberek (első sorban is a Gazdáék, az ő felnőtt barátaik, azok gyerekei, és mások, általában művészek: író, költő, grafikus és szobrász), de barátságot köt a Tavasszal, sokféle állattal, megismerkedik növényekkel, s amit tud róluk, megosztja velünk, az olvasók-

kal. Dugó – nemhiába értelmi-ségi környezetben, sőt művészek között él – maga is tud verset faragni, amit ugyan meg kell magyaráznia, ám azt is versben teszi. A puli fiús neve ellenére lány, s idővel neki is kölykei születnek. A legkisebbiket Adélnak hívják, aki a mamája nyomdokába lép: szerez egy szép kockás fűzetet és teleírja a beszámolóival. Kiegészíti, kibővíti ismereteinket arról a világról, amelyben anyjával és a Gazdáékkal él. A két puli feljegyzései most – *Klemm Gabriella* illusztrációival – egy kötetben olvashatók. A szerző remek poénokkal szórakoztatja az olvasóit azáltal, hogy saját kutyáinak a szemével látatja a maga (felesége, barátai) világát, ugyanakkor az igazi kutyakalandok elmesélését arra is felhasználja, hogy elgondolkoztasson bennünket a természetről, a bennünket körülölelő világról, a létezésről. „Könyvből szeretet és humor árad.”

A nálunk is sikerlistás ifjúsági regények (*Stanley, a szerencse fia*, *Bradley, az osztály réme*) szerzője, *Louis Sachar* ezúttal egy kacagató, fordulatos, iskolai csetepatékat ábrázoló könyvvel kopogtat be magyar olvasóihoz. Laura, miután a kirakodóvásáron vett magának egy Malacvár feliratú, kék ellenzős piros baseballsapkát, titkos társaságot alapít. Aminek persze nem lehet mindenki, akárki a tagja, illetve valaki félreértésből nem hogy nem lesz tagja a Malacvárnak,

de azzal harcba szálló, rivális egyletet hoz létre. Hogy milyen trükkökkel tolnak ki egymással, meddig mennek el egymás bosszantásában, és mindezekre hogyan reagál Mr. Doyle, a tanárunk, az derüljön ki a rendkívül szórakoztató modern „bandaregényből”. (A fordító: *Tóth Tamás Boldizsár*.)

Az előbbieken napjaink siker-könyvéről írtam, a texasi Austinban élő író lányregénye a magyar top-listán előkelő helyen áll máris. A véletlen úgy hozta, hogy rögtön ezután egy régi bestseller-ről írhatok, és állítom, nagyon tanulságos összevetni a *Cilike*-történeteket modern párjaikkal. *Tutsek Anna* könyvei nagyanyáink, a ti dédnagyanyáitok idejében voltak a lányolvasók kedvencei. Úgy is mondhatom, a *Cilike*-sorozat akkoriban legalább olyan népszerű volt, mint ma a legnépszerűbb (ifjúsági) szappanopera, vagy egyik-másik ifjúsági regény. Az első részben, amely szigorúan véve nem igazi regény, inkább szorosan összetartozó epizódok füzére, *Cilike* tizennégy esztendő, éppen abban az életkorban van tehát, amikor viselkedése sokszor bizony még gyerekes, de sokszor már nagylányos gondok foglalkoztatják, „ifjú hölgyhöz” illő gondolatok járnak a fejében. Az író nő így jellemzi közvetlenül és tömören főhősét: „Néha olyan vidám és jókedvű, hogy nem fér a bőrébe. Néha bánatos és szomorú, tele világfájdalommal, mint egy macska, akinek az orrára koppintottak. Szokott duzzogni és heveskedni, de jó és nagylelkű is. Szeret tanulni, tele van ambícióval és lelkesedéssel, buzgalommal, aztán néha, csupa bohóságból olyan ügyetlenségeket és csacsiságokat követ el, hogy még ő maga is megbánja.” Bár egy rég letűnt világról adnak hírt az egykor népszerű *Tutsek Anna*-könyvek, a szerző stílusa értelemszerűen más, mint egy mai szerzőé, azért az akkori „ifjú hölgyek” és a mai bakfisok, kamaszlányok problémái nagyrészt ugyanazok. Vagy ha nem nagyon hasonlít a viselkedésük, érdemes elgondolkozni azon, mi és miképpen változott azóta az évtizedek folyamán.

Montágh Imre kiváló pedagógus és rádiós-televíziós szemé-

lyiség volt, aki pályáját siketnéma gyerekek tanításával kezdte, majd évekig dolgozott logopédusként, illetve szép magyar beszédre tanította a színművészeti főiskola diákjait. Magam jól emlékszem *Montágh Imrere*, bár csak mint televízióező voltam a „tanítványa”, s kivált emlékezetes számomra az a „színészi” produkciója, melynek során bemutatta, milyen beszédtechnikai hibákat követ(het)ünk el, illetve követnek el közéleti szereplők. A negatív példa említése mellett azonnal idézem, mit ír könyvében a hangszín és a személyiségalkat összefüggéséről: „Minél kulturáltabb valaki, annál melegebben, határozottabban, lágyabban beszél.” *Mondjam vagy mutassam?* című kötet alcímével (Szó – Hang – Gesztus) eleve jelzi, hogy itt nem csupán a beszéddel foglalkozik, hanem könyvével a közlésformák rejtelmeibe akar bevezetni bennünket, pontosabban, benneteket, fiatalokat. Mert „nemcsak szavakból (verbálisan) értjük egymást, hanem egy sereg olyan tényezőből (non verbális elemek), amelyek a beszédet helyettesítik, vagy vele párhuzamosan hatnak.” *Montágh* tanár úr fontos ismereteket ad át, majd gyakorlatokat ír le, amiket végigjátszhatunk. Célja az, hogy hozzásegítsen az árnyalt kifejezéshez. Az első téma az öltözködés, egy következő a térközszebályozás, azaz mennyire meggyünk közel egymáshoz, aztán az érintésről, az arckifejezésről, a gesztikulálásról, majd a hangképzésről és a közlés tartalmáról közöl okos gondolatokat a szerző. A kötetet fotók és grafikák illusztrálják. S felfogható valamiféle kis antológiának is, hiszen a gyakorlatok szövege adott esetben egy-egy József Attila-, Radnóti-, Weöres vagy Dsida-vers.

Gézi János: Két puli feljegyzései. Cicero Könyvkiadó. 246 old.; Kányádi Sándor: A bánatos királylány kútja. Magyar Könyvklub. 152 old.; Montágh Imre: Mondjam vagy mutassam? Holnap Kiadó 144 old. 1800 Ft; Louis Sachar: Laura titkos társasága. Animus, 216 old. 1390 Ft; Tutsek Anna: Cilike rövid rubában. Holnap Kiadó. 158 old.

(Cs. A.)

A **KÖNYVHÉT** tematikus összeállítása

2002. március 7.

Közgazdasági, jogi és társadalomtudományi szakkönyvkiadás

A Könyvhét 2002. március 7-én megjelenő számában tematikus összeállítást tervezünk, immár másodízben, a közgazdasági, jogi és társadalomtudományi szakkönyvkiadásról a SALDO 2001 Közgazdasági, jogi, és társadalomtudományi szakkönyvkiállítás és vásár (2002. március 12–13. Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem) programjához kapcsolódva.

Az összeállításban megszólaltatjuk ennek a könyvszakmai területnek a képviselőit, „ajánljuk” a téma aktuális könyvújdonságait, készülünk „kis szakkönyvpiaci kalauzzal”, közvetítjük a szakkönyvek használóinak a véleményét, utánajárunk a szakkönyvkiadás „sztárjainak”, elemezzük a szakkönyvpiacot, vizsgáljuk e terület marketingkommunikációs sajátosságait. A lapból többletpéldányokat nyomtatunk, melyeket a kiállítás látogatói kapnak meg díjmentesen.

Várjuk az e területen működő kiadók hirdetéseit: különleges lehetőség ez a részletesebb bemutatkozásra (újdonságok, cégtörténet, kiemelkedő szerzők, új témák piaci bevezetése) azoknak a kiadóknak, amelyeknek kiadói arculata éppen a közgazdasági, jogi, társadalomtudományi szakkönyvkiadás tematikájához illeszkedik leginkább.

Anyagleadás határideje: 2002. február 21.

Hirdetésfelvétel:
Könnyű Judit
209-1875

KÖNYVHÉT

Megjelent könyvek

2001. december 14. – január 10.

A

A 100 legjobb torta. Mindennapi és különleges receptek nem csak ínyencnek. STB Kv. ISBN: 963-9266-30-2 fűzött: 298 Ft

A 100 legjobb ünnepi fogás. Mindennapi különleges receptek nemcsak ínyencnek. STB Kv. ISBN: 963-9266-19-1 fűzött: 298 Ft

Ács József: Világítódvar. Versek, 1993-2001. Orpheusz Kv. ISBN: 963-9377-11-2 fűzött: 1000 Ft

A grállovagok. Parszival, Artusz, Gawán és Lanzelot története: hősköltemény. 2. átd. kiad. CRC. ISBN: 963-9316-28-8 fűzött: 1800 Ft

A kínai bor dicsérete. Eötvös J. Kvk. (Kínai-magyar füzetek) ISBN: 963-9316-28-8 fűzött: 672 Ft

A magyar repülés 90 éve [elektronikus dokumentum]. Fejlesztéstörténeti áttekintés. See Stúdió. 7000 Ft

A magyar térképészet nagyjai. Tudományos emlékülések előadásai és kiállítási katalógus: Lipszky János (1766–1826), Mikoviny Sámuel (1700–1750). OSZK: Osiris. (Libri de libris: az Országos Széchényi Könyvtár és az Osiris Kiadó sorozata) ISBN: 963-200-431-0 963-389-159-0 kötött: 2700 Ft

A Nagy Napóleon és még 52 pasziánsz. A legérdekesebb türelemjátékok gyűjteménye. Curiosa Nova: Danár. ISBN: 963-86093-7-0 fűzött: 1340 Ft

Andersen, Hans Christian: Legszebb Andersen mesék. Anno. ISBN: 963-375-088-1 kötött: 1400 Ft

Angyalöldi antológia. XIII. Ker. Köz-művelődéséért Közalapítvány. ISBN: 963-00-8779-0 kötött: 990 Ft

Antal Imre, a csángó festő. Károlyi Palota Kulturális Központ 2001. december 8. – 2002. február 20. Károlyi Palota Kult. Közp.: Hamvas Int. kötött: 3950 Ft

Antologia de la literatura medieval espanola. [Középkori spanyol irodalmi szövegyűjtemény]. Spanyol nyelvű kiad. Eötvös J. Kvk. ISBN: 963-9316-24-5 fűzött: 1867 Ft

Anzenbacher, Arno: Keresztény társadalomtika. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-247-0 fűzött: 1800 Ft

A tavitündér és más mesék. Black & White K. ISBN: 963-9407-14-3 kötött: 2300 Ft

A történelemudomány kézikönyve. 1. A történelem segédtudományai. [Jav., átd. kiad.] ISBN: 963-389-145-0 kötött: 2880 Ft

A történelmi Magyarország atlasza és adattára, 1914. 2. bőv. és jav. kiad., Talma. ISBN: 963-85683-3-X kötött: 5600 Ft

A világ leghírhedtebb démonjai. 2010 Alapítvány. ISBN: 963-86036-2-3 fűzött: 500 Ft

A világ leghírhedtebb terroristái. Jövővilág Alapítvány. ISBN: 963-86036-6-6 fűzött: 500 Ft

A világ legnagyobb mágusai. 2010 Alapítvány. ISBN: 963-85978-7-9 fűzött: 500 Ft

Az egyházi törvénykönyv. A Codex iuris canonici hivatalos latin szövege magyar fordítással és magyarázattal. 4. jav. és bőv. kiad. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-245-4 kötött: 2950 Ft

B

Babits Mihály: Barackvirág. Black & White K. ISBN: 963-9407-13-5 kötött: 2250 Ft

Baka István: Szyepan Pehotnij testamentuma. Tiszatáj Alapítvány. (Tiszatáj könyvek) ISBN: 963-8496-16-9 kötött: 1250 Ft

Bánhidi László: Vác. CEBA. (A XXI. század küszöbén) ISBN: 963-9089-48-6 kötött: 3500 Ft

Bános Tibor: Jávör Pál. Athenaeum 2000. ISBN: 963-9261-76-9 fűzött: 1490 Ft

Bart István: La Hongrie et les hongrois. Les mots-clés de l'histoire et de la vie quotidienne: dictionnaire abrégé des faits et des croyances, des mythes et des coutumes. Corvina. ISBN: 963-13-5130-0 fűzött: 2800 Ft

Baxter, Richard: A megújult lelkipásztor. Koinonia. (Puritán tanítók 5.) ISBN: 973-8022-34-7 kötött: 2134 Ft

Bécsi utazások. 17–18. századi úti-naplók. Tertia. (Hungarica varietas) ISBN: 963-86024-3-0 fűzött: 2600 Ft

Beigbeder, Frédéric: 1999 Ft. Regény. Geomédia. ISBN: 963-7910-86-7 fűzött: 1999 Ft

Békés József: Kiskarácsony. Regény. Accordia. ISBN: 963-440-675-0 fűzött: 900 Ft

Békés Sándor: A természet bűvöletében. Tájak, vadászok, kötődések. Kódex Ny. Kft. ISBN: 963-03-8218-7 kötött: 1590 Ft

Béki István: Írott ikon. MissionArt Galéria. ISBN: 963-8074-16-7 fűzött: 900 Ft

BEK-kronika. A Bajnokcsapatok Európa-kupája és a Bajnokok Ligája története, 1955–2001. Futball '93 Kft. ISBN: 963-00-8495-3 fűzött: 2996 Ft

Benczik Vilmos: Nyelv, írás, irodalom kommunikációelméleti megközelítésben. Trezor. ISBN: 963-9088-57-9 fűzött: 2240 Ft

Benedek Elek: A magyar nép múltja és jelene. 1. köt. A szolgaságtól a szabadsáig. [Utány.] ISBN: 963-9189-17-0 kötött: 2075 Ft

Benedek Elek: A magyar nép múltja és jelene. 2. köt. A bölcsőtől a sírig. Repr. kiad. ISBN: 963-9189-01-4 kötött: 2075 Ft

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. 3/1. Püldo K. ISBN: 963-9320-70-6 fűzött: 625 Ft

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. 4/1. Püldo K. ISBN: 963-9320-72-2 fűzött: 625 Ft

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. 4/2. Püldo K. ISBN: 963-9320-73-0 fűzött: 625 Ft

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. 5/1. Püldo K. ISBN: 963-9320-74-9 fűzött: 625 Ft

Benedek Elek: Magyar mese- és mondavilág. 5/2. Püldo K. ISBN: 963-9320-75-7 fűzött: 625 Ft

Benedek Elek: Szélike királykisasszony. Válogatott mesék. Püldo K. ISBN: 963-9320-67-6 fűzött: 425 Ft

Benedek Szabolcs: George Harrison, 1943–2001. A Beatles-gitáros emlékére. Dekameron. ISBN: 963-9331-06-6 fűzött: 1650 Ft

Benjamin, Walter: "A szírének hallgatása". Válogatott írások. Osiris. ISBN: 963-389-098-5 fűzött: 2280 Ft

Benyovszky Móric: Madagaszkár. Serdián Kvk. (Editio plurilingua 2001/32.) ISBN: 963-86199-4-5 fűzött: 1400 Ft

Berkes Erzsébet: Galgóczi Erzsébet. Új Mandátum. (Post scriptum. Életrajzi monográfiák 1.) ISBN: 963-9336-50-5 fűzött: 1800 Ft

Bernáth László: Tanuljunk könnyen, gyorsan nyilatkozni! Dialog Campus. ISBN: 963-9123-40-9 fűzött: 1480 Ft

Bibó István: Zsidókérdés Magyarországon 1944 után. Múlt és Jövő K. ISBN: 963-9171-72-7 fűzött: 1850 Ft

Boda László: Természetjog, erkölcs,

humánus. A jogbölcselet etikai látóhatára. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-280-2 fűzött: 2200 Ft

Bodrog Miklós: Álmaink barlangvilága. C. G. Jung nyomában. Kairosz. ISBN: 963-9406-22-8 fűzött: 1900 Ft

Bolgar György: New York, időszámítás előtt. Képes – képtelen versek. Glória. ISBN: 963-9283-40-1 kötött: 1980 Ft

Bolzano, Bernard: A lélek halhatatlansága, avagy Athanázia. Szt. István Társ. (Fides et ratio: a vallásbölcselet kiskönyvtára 1.) ISBN: 963-361-296-8 fűzött: 1200 Ft

Bónus Tibor: Garaczi László. Kalligram. (Tegnap és ma: kortárs magyar írók) ISBN: 963-7149-428-3 fűzött: 1990 Ft

Borsányi László: Hontalanok a hazájukban. Az első amerikai történelme az Egyesült Államok történetében (XVII-XIX. század). Helikon. ISBN: 963-208-755-0 kötött: 1980 Ft

Brachfeld F. Olivér: Árpád-házi Jolán, Aragónia királynéja. 3. kiad. Hispania. ISBN: 963-85660-2-7 (hibás ISBN 85660-2-7) fűzött: 1101 Ft

Brown, Judith C.: Szemérmetlen cselekedetek. Egy leszbikus apaca élete a reneszánsz Itáliában. Osiris. ISBN: 963-389-115-9 fűzött: 1980 Ft

Buergenthal, Thomas: Nemzetközi ember jogok. Helikon. ISBN: 963-208-733-X fűzött: 1980 Ft

Büky Barna: Visszapillantás a hidegháborúra. Balassi. ISBN: 963-506-445-4 fűzött: 2500 Ft

Bunyan, John: Mire tanít a természet. Versek fiúknak, lányoknak. Koinonia. ISBN: 973-8022-26-6 kötött: 2467 Ft

Burckhardt, Jacob: Világtörténelmi elmékedések. Bevezetés a történelem tanulmányozásába. Atlantisz. ISBN: 963-9165-25-9 kötött: 2695 Ft

Busch, Wilhelm: Max und Moritz. Eine Bubengeschichte in sieben Streichen. 4. ed. Serdian Kft. (Editio plurilingua 2001/18.) ISBN: 963-86177-0-5 fűzött: 700 Ft

Buzás Gergely – Réti Mária – Szőnyi Endre: Giovanni Dalmata Herkules-kútja a visegrádi királyi palotában. TKM Egyes. Visegrád, Mátyás Kir. Múz.. ISBN: 963-554-494-4 kötött: 3980 Ft

C

ELŐFIZETÉSI FELHÍVÁS

Kedves Olvasónk!

Azt javasoljuk Önnek: fizessen elő lapunkra! Sokféle terjesztési módszert kipróbáltunk, és meg kellett állapítanunk, hogy egyik sem vetekszik az előfizetés módszerével.

A Könyvhetet megrendelheti a szerkesztőség címén:

1114 Budapest, Kanizsai utca 41. levélben vagy az itt található kitöltött, kivágott megrendelőszelvényen, vagy faxon a 466-0703 telefonszámon.

MEGRENDELÉS

Megrendelem a Könyvhetet 1 évre 2880 Ft előfizetési díjért. Kérem, küldjenek postai csekket az előfizetési díj befizetéséhez.

NÉV.....

CÍM.....

Calvin, Jean: Keresztény élet. Utány. Koinonia. (Kis tükör füzetek 17.) ISBN: 973-8022-39-8 költött: 1083 Ft

Carpenter, Humphrey: J. R. R. Tolkien élete. Az ember a mű mögött. Ciceró. ISBN: 963-539-353-9 költött: 2490 Ft

Chapman, Gary: Családi összhangzattal. A családi harmónia öt jellemzője. Harmat. ISBN: 963-9148-56-3 fűzött: 990 Ft

Collins, Jackie: Az új nemzedék. A Hollywoodi feleségek. JLX. ISBN: 963-305-158-4 fűzött: 1590 Ft

Czéh Gábor – Puskás Zita: Celluláris neurobiológia. Dialóg Campus. (Dialóg Campus tankönyvek) ISBN: 963-9123-50-1 költött: 4980 Ft

Czekalané Jakab Valéria: Francia – magyar, magyar – francia közigazgatási szótár. Paginarum. ISBN: 963-9133-93-0 fűzött: 8400 Ft

Cs

Csáki György: A nemzetközi gazdaságtan alapjai. Napvilág. ISBN: 963-908-282-1 fűzött: 3100 Ft

Császár Gyula: Hetven tragikus esztendő, 1919–1989. Accordia. ISBN: 963-9242-63-2 fűzött: 850 Ft

Cselenyák Imre: A halál vámszedője. Püedlo K. ISBN: 963-9320-54-4 fűzött: 625 Ft

Csizmadia Ervin: Makkai János. Ösztön és politika: Makkai János és a magyar reformjobboldal a két háború között. Új Mandátum. (Post scriptum. Életrajzi monográfiák 2.) ISBN: 963-9336-48-3 fűzött: 2000 Ft

Csoóri Sándor: Csöndes tériszony. Új versek. Széphalom Kvműhely. ISBN: 963-9373-13-3 költött: 1500 Ft

Csordás Eörs: Párbeszéd az iszlámmal. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-306-X fűzött: 580 Ft

Csupor Tibor: A Seuso-rejtély. Pallas Antikvárium. ISBN: 963-9117-66-8 fűzött: 1590 Ft

D

Dallos Sándor: Máriaút. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-284-5 költött: 1680 Ft

Dávid Ibolya: Miért éppen én? Dávid Ibolya beszélgetései. Kráter Műhely Egyes. ISBN: 963-9195-66-9 költött: 1850 Ft

Deé Nagy Anikó: A marosvásárhelyi Teleki-Bolyai Könyvtár ex librisei. Balassi. – Polis. ISBN: 963-506-434-9 963-9267-95-5 költött: 1800 Ft

Dér Katalin: Szépséges értelem. Canterbury Szent Anzelm teológiája és filozófiája. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-269-1 fűzött: 2200 Ft

Durango, Tom: A Bundesliga csapatai 2001/2002. Alexandra. ISBN: 963-368-137-5 fűzött: 1999 Ft

E

ECDL: példatár és megoldás [elektronikus dokumentum]. Krea Kft. ISBN: 963-00-8043-5 16800 Ft

Ecsedy Ildikó: Álom és álmofejtés a régi Kínában. Eötvös J. Kvk. ISBN: 963-9316-25-3 fűzött: 989 Ft

Éder Zoltán: Játékfilológia. A tudomány, a művészet és a pedagógia vonzásában: válogatott írások. N. J. Pro Homine. ("Könyves"-könyvek 6.) ISBN: 963-03-7653-9 fűzött: 1200 Ft

Eger. CEBA. (A XXI. század küszöbén) ISBN: 963-9089-58-3 költött: 4500 Ft

Égészséges nő szeretnék maradni.

Bevezetés a szülészet-nőgyógyászat rejtelmibe. White Golden Book. ISBN: 963-00-7890-2 fűzött: 4900 Ft

Elekne Ludányi Zsuzsanna: Virágköztészeti dísznövényismeret. Syca. ISBN: 963-00-8604-2 fűzött: 1890 Ft

Emódi János: Erdélyi barlangfeliratok a 16–20. századból. Partiumi és Bánsági Műemlékvédő és Emlékhely Biz. fűzött: 500 Ft

Engi József: Négy keréken. Közlekedéstörténeti tanulmányok. Belvedere Meridionale. ISBN: 963-00-862-9 költött: 2333.- Ft

Erdélyi Margit: A múlt árnyai. Szerelmes regény. Anno. ISBN: 963-375-206-X fűzött: 625 Ft

Erdélyi településeinek vallási adatai, 1880–1941. 1. köt., KSH. fűzött: 29 000 Ft (1-2. k.)

Erdélyi településeinek vallási adatai, 1880–1941. 2. köt., KSH. fűzött:

Érdy Miklós: A hun lovastemetkezések magyar vonatkozásokkal. Magyarországért, Édes Hazánkért K. ISBN: 963-00-7566-0 költött: 2600 Ft

Erzsébet a magyarok királynéja. Rubicon. ISBN: 963-00-8207-1 költött: 4980 Ft

F

Falconer, Colin: Kleopátra. Istenek fénykora. Lektúr K. ISBN: 963-86216-2-1 költött: 1980 Ft

Farkas Péter: A humánökológia alapjai. 2. kiad. Szt. István Társ. (Jogfilozófiák) ISBN: 963-361-299-3 költött: 1950 Ft

Fazekas György: Biológiai feladatbank. 10 000 feladat középiskolások részére. 2. jav. kiad. Scolar. ISBN: 963-9193-49-6 fűzött: 2975 Ft

Fehér Ferenc – Léphaft Pál: Újév az erdőn. Forum. ISBN: 86-323-0530-1 fűzött: 400 Ft

Fejezetek 17. századi nyomdászatunkból. Az Országos Széchényi Könyvtár tudományos ülésszaka és kiállítása, 2000. október 12.: I. A Régi Magyarországi Nyomatványok harmadik kötete (1636–1655); II. 350 éve született Misztótfalusi Kis Miklós. OSZK: Osiris. (Libri de libris: az Országos Széchényi Könyvtár és az Osiris Kiadó sorozata) ISBN: 963-200-432-9 963-389-153-1 költött: 2000 Ft

Fekete István (ifj.): Keresztutak. Móra. (Zenit könyvek) ISBN: 963-11-7646-0 fűzött: 1590 Ft

Fekete J. József: Próbafüzet 3.. Forum. ISBN: 86-323-0522-0 fűzött: 1700 Ft

Fésűs Éva: Az ezüst hegedű. 4. kiad. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-271-3 költött: 1880 Ft

Fodor István: Környezetvédelem és regionalitás Magyarországon. Dialóg Campus. (Studia regionum) ISBN: 963-9123-53-6 költött: 3880 Ft

Földi Pál: A krétai csata. Német ejtőernyős akciók a második világháborúban. Anno. ISBN: 963-375-193-4 fűzött: 625 Ft

Földi Pál: A magyar lovasság története az ókortól a II. világháború végéig. Anno. ISBN: 963-375-035-0 fűzött: 625 Ft

Földi Pál: A második világháború katonai története. 3. köt. Anno. ISBN: 963-375-176-4 fűzött: 625 Ft

Földi Pál: A világtörténelem nagy csa-

tái. Kis hadtörténet: kezdetektől a 18. századig. Laude. ISBN: 963-9121-17-0 fűzött: 625 Ft

Földi Pál: A Waffen SS története. Anno. ISBN: 963-9199-04-4 fűzött: 625 Ft

Földi Pál: Ki kicsoda a II. világháborúban? Anno. ISBN: 963-375-194-2 fűzött: 625 Ft

Földváry György: Emberkert. Egy epilepsziás kamaszlány naplója. Kráter Műhely Egyes. ISBN: 963-9195-52-9 fűzött: 800 Ft

Forrai Katalin: Katalinka. Dalok és játékok gyerekeknek. Papirusz Book. ISBN: 963-9263-01-X költött: 1400 Ft

Frisnyák Zsuzsa: A magyarországi közlekedés krónikája 1750–2000. História: MTA Törttud. Int. (Historia könyvtár. Kronológiák, adattárak 7.) ISBN: 963-812-80-7 fűzött: 2300 Ft

Frivaldszky János: Természetjog. Eszmetörténet. Szt. István Társ. (Jogfilozófiák) ISBN: 963-361-274-8 fűzött: 2600 Ft

Für Lajos: Magyar sors a Kárpát-medencében. Népesedésünk évszázadai, 896–2000. Kairosz. ISBN: 963-9406-20-1 fűzött: 3400 Ft

Füzesi Zsuzsa: Mondókáskönyv. Mondogatók, kiszámolók, játékok. 1. Urbis. ISBN: 963-9291-20-X költött: 1598 Ft

Füzesi Zsuzsa: Mondókáskönyv. Mondogatók, kiszámolók, játékok. 2. Urbis. ISBN: 963-9291-21-8 költött: 1598 Ft

G

Gahlin, Lucia: Egyiptom: istenek, mítoszok és vallás. Izgalmas útikalauz az egyiptomi mítoszok és vallás lenyűgöző világába. Glória. ISBN: 963-9283-23-1 költött: 5890 Ft

Gécz Zoltán: Öngyilkos akciók a II. világháborúban. Vagabund. ISBN: 963-9409-00-6 fűzött: 625 Ft

Geröcs László: Matematika felvételi és érettségi előkészítő [elektronikus dokumentum]. Informania Digitalmedia. (Repeta) 6000 Ft

Gizi néni szakácskönyve. [Felvidéki ételek]. Horizont. (Horizont könyvek 4.) ISBN: 963-86026-2-7 fűzött: 429 Ft

Gnilka, Joachim: A Názáreti Jézus. Üzenet és történelem. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-224-1 költött: 3200 Ft

Gobby Fehér Gyula: A tűz középeből. Újvidéki dekameron 3. Forum. ISBN: 86-323-0528-X fűzött: 1400 Ft

Görög történelem a kezdetektől Kr. e. 30-ig. 3. jav. kiad. Osiris. (Osiris tankönyvek) ISBN: 963-379-564-8 költött: 2980 Ft

Götz Eszter: Színház-néző. PolgART. ISBN: 963-9306-29-0 költött: 3990 Ft

Gregorius nazianzosi: Nazianzosi Szent Gergely beszédei. Szt. István Társ. (Ókeresztény írók 17.) ISBN: 963-361-302-7 költött: 2600 Ft

Greshake, Gisbert: Az élet vége? Halál, feltámadás, lélekvándorlás. Új Ember. ISBN: 963-7688-62-5 költött: 980 Ft

Grey, Harry: Volt egyszer egy Amerika. Ulpius-ház. ISBN: 963-9348-61-9 fűzött: 1980 Ft

Grimm, Jakob – Grimm, Wilhelm: Legszébb Grimm mesék. Anno. ISBN: 963-375-088-1 költött: 1400 Ft

Gulyás István: A teremtett szex. Kozmikus kapcsolatok. [Magánkiad.].

ISBN: 963-440-562-2 fűzött: 560 Ft

Gy

Gyimóthy Gábor: Wort-cool-tour. Wortspielgedichte. Serdián Kft. (Editio plurilingua 2001/20.) ISBN: 963-86177-2-1 fűzött: 900 Ft

H

Halmosi Sándor: A démonokkal flaneloló. Littera Nova. ISBN: 963-9212-56-3 fűzött: 900 Ft

Hamikus Zsuzsa: A fénytündérek tánca. Családi mesekönyv. Fény Art. ISBN: 963-85994-2-1 fűzött: 2880 Ft

Hámori Tibor: Puskás Öcsi. [A leghíresebb magyar története]. Pharma Press. ISBN: 963-8339-33-0 fűzött: 980 Ft

Harkai Vass Éva: A művészregény a 20. századi magyar irodalomban. Forum. ISBN: 86-323-0526-3 fűzött: 1800 Ft

Határ/idő/napló. Erdélyi figyelő. (1987/1989) Teleki L. Alapítvány. ISBN: 963-85774-2-8 fűzött: 1960 Ft

Hegyi Erika: Törékeny idők. Alterra. ISBN: 963-9324-19-1 költött: 1300 Ft

Hegyi Lóránd: Nádler István. 2. bőv. kiad. Múcsarnok. ISBN: 963-9115-61-4 költött: 8000 Ft

Herke Csongor: Büntető eljárásjog. Dialóg Campus. (Dialóg Campus szakkönyvek) ISBN: 963-9310-18-2 fűzött: 2980 Ft

Herman Ottó: Erdők, rétek, nádasok. Válogatás Herman Ottó műveiből. 2. bőv. kiad., Palatinus. ISBN: 963-9380-27-X költött: 2480 Ft

Hlatky Katalin, K.: Budapesti zöldkalauz. Parkok, közterek, szobrok, zöldterületek. M. Almanach. ISBN: 963-85573-5-4 fűzött: 3900 Ft

Hollandia futballtörténete, 1897–2001. Stadion. (Stadion Hungary issue 6.) ISBN: 963-00-9109-7 fűzött: 2240 Ft

Hóman Bálint: Ösemberek, ősmagyarok. Kairosz. ISBN: 963-9406-13-9 fűzött: 1980 Ft

Honterus – emlékkönyv. Emléklülés és kiállítás Johannes Honterus halálának 450. évfordulója alkalmából az Országos Széchényi Könyvtárban, 1999. OSZK: Osiris. (Libri de libris: az Országos Széchényi Könyvtár és az Osiris Kiadó sorozata) ISBN: 963-200-433-7 963-389-156-6 költött: 2000 Ft

Horányi Gábor – Pivárcsi István: Magyar tudósok kalandjai. Új Palatinus. ISBN: 963-9380-33-4 költött: 3350 Ft

Horváth Ágnes, I.: Édes anyuság. Accordia. ISBN: 963-9242-66-7 fűzött: 590 Ft

Horváth Marietta: "Szivárvány havasán...". 2. kiad. Új Ember. ISBN: 963-7688-53-6 fűzött: 1100 Ft

Hosszú Ferenc: A másik írás. Regény. Áron. ISBN: 963-9210-18-8 fűzött: 1290 Ft

Hoványi Gábor: Globális kihívások, menedzsmentválaszok. KJK-Kerszöv. ISBN: 963-224-624-1 fűzött: 4704 Ft

Hui-neng: Hui Neng zen tanításai. Farkas L. I. ISBN: 963-7310-48-7 fűzött: 1600 Ft

Huotari, Juhanio: Finnország. Press Publica. (Változó világ 46.) ISBN: 963-9001-66-X fűzött: 540 Ft

Husserl, Edmund: Előadások az időről. Atlantisz. (Mesteriskola) ISBN: 963-9165-58-1 költött: 1595 Ft

webconsult

► Arculattervezés, Interaktív honlapok készítése, ►
 ► Internetes alkalmazásfejlesztés, Elektronikus kereskedelem ►
 ► Szaktanácsadás ►

Telefon: 432-9435, 432-9436, 261-2160

http://www.webconsult.hu

I

- Ibbott, Selena:** Természetes szépitőszerek. Bioenergetic. ISBN: 963-9343-37-4 fűzött: 1250 Ft
- Idegen szavak és kifejezések szótára [elektronikus dokumentum].** Informania Digitalmedia. 3999 Ft
- Ifj. Szabó István, szobrászművész.** Hollósy Galéria. ISBN: 963-00-8578-X költött: 1900 Ft
- Isaacson Walter:** Kissinger. Életrajz. Panem. ISBN: 963-545-277-2 költött: 4500 Ft
- Ius humanum.** Ember alkotta jog: műhelytanulmányok. Bíbor K. (Prudentiauris: a Miskolci Egyetem Jogelméleti és Jogszociológiai Tanszékének kiadványsorozata 15.) ISBN: 963-9103-75-6 fűzött: 2100 Ft

J

- Jankovics Marcell:** Ének a csodaszarvasról. Csonkoi. ISBN: 963-260-166-1 költött: 2200 Ft
- Jelenits István:** Élet és evangélium. Új Ember. (Jelenits István összegyűjtött írásai 4.) ISBN: 963-7688-68-4 költött: 1700 Ft
- Jog és filozófia.** Antológia a XX. század jogi gondolkodása köréből. 3. bőv. kiad. Szt. István Társ. (Jogfilozófiák) ISBN: 963-361-304-3 költött: 3200 Ft

K

- Kabdebó Tamás:** Minden idők. 3. ed., Serdián Kft. (Editio plurilingua 2001/38.) ISBN: 963-96199-8-8 fűzött: 900 Ft
- Kalapis Zoltán:** Lentségi arcképcsarnok. Forum. ISBN: 86-323-0527-1 fűzött: 2400 Ft
- Karácsonyi ajándék.** Magyar írók karácsonyi novellái. Noran. (Novella) ISBN: 963-9356-21-2 költött: 2000 Ft
- Kárpáti Kamil:** Kakastvai szívkirályok. Stádium. ISBN: 963-9156-24-8 költött: 1800 Ft
- Kenéz Ferenc:** Még a belvárosi iskolából sem akart senki költő lenni. Littera Nova. (Sophie könyvek 23.) ISBN: 963-9212-46-6 költött: 790 Ft
- Kerülő Balázs:** A nullák éve. Accordia. ISBN: 963-9242-69-1 fűzött: 690 Ft
- King, Stephen:** A holtáv. Európa. ISBN: 963-07-7099-7 fűzött: 1400 Ft
- Kiss Lajos András:** Az eltűnt lelkiismeret nyomában. Filozófiai-ökológiai írók. Liget. (Liget könyvek) ISBN: 963-9363-13-8 költött: 1200 Ft
- Klein, Hans:** Alkoholfüggőség és család gondozás. Bonus Pastor Alapítvány: Koinonia. (Kis Tükör füzetek 16.) ISBN: 973-8022-38-X fűzött: 1200 Ft
- Knapp Éva:** "Gyönyörű volt szál alakja." Szent István király ikonográfiája a sokszorosított grafikában a XV. századtól a XIX. század közepéig. Borda Antikvárium. ISBN: 963-8006-35-8 költött: 20000 Ft
- Kőbányai János:** A halott arcán növekvő szakáll. [A magyar zsidó történet vége?]. Múlt és Jövő K. ISBN: 963-9171-71-9 fűzött: 1200 Ft
- Kolonics István:** Élő mágia. Mágia és természetfeletti a modern világban. Bioenergetic. ISBN: 963-9343-36-6 fűzött: 1400 Ft
- Kondor Béla:** Másutt a Béke. Versek, versprózák, képek. Kijárat. ISBN: 963-9136-73-5 költött: 1800 Ft
- Konstam, Angus:** Kalózok. Gulliver. ISBN: 963-9232-21-1 költött: 3990 Ft
- Könyvtárosok kézikönyve.** 3. köt. A könyvtárak rendszere. Osiris. (Osiris kézikönyvek) ISBN: 963-389-084-5 költött: 2980 Ft
- Kőrösi Imre:** Így ítélték te. Szerző. fűzött: 1600 Ft
- Közéleti kommunikáció.** Akad. K.

- (Erasmus könyvek) ISBN: 963-05-7834-4 fűzött: 1680 Ft
- Králik Jánosné Füzesi Etelka:** Magyarország királyai. Bíró B. & Bíróné Ungurean E. B. (Millenniumi arcképsorozat 1.) 1500 Ft
- Krencsey Marianne:** Equinox – 2001. 35 év Budapest – 35 év New Yorkban. Glória. ISBN: 963-9283-39-8 költött: 5890 Ft
- Kulin György:** Fénycsóva lobbant. Válogatott írók. N. J. Pro Homine. ("Könyves"-könyvek 5.) ISBN: 963-00-7505-9 fűzött: 1200 Ft
- Kunfi Zsigmond.** Új Mandátum. (Magyar panteon 12.) ISBN: 963-9336-38-6 költött: 3000 Ft
- Kúti, Katrien:** Talita kum! Mondom neked, kislány, állj fel! Anker-Print. ISBN: 963-00-9027-9 fűzött: 1120 Ft
- Kuyper, Abraham:** Kálvinizmus és modernitás. Hat előadás. Koinonia. ISBN: 973-8022-32-0 költött: 2083 Ft

L

- Laci bácsi szakácskönyve.** Horizont. ISBN: 963-9408-01-8 fűzött: 492 Ft
- Laczkó Géza:** Német maszlag, török áfium. Unikornis. (A magyar próza klasszikusai 87.) ISBN: 963-427-431-5 költött: 3300 Ft
- László Ruth:** A gyermekkor öble. Misztériumjáték. Alterra. ISBN: 963-03-2423-X fűzött: 1250 Ft
- Levi, Giovanni:** Egy falusi ördögűző és a hatalom. Osiris. (Osiris mikro-történelem) ISBN: 963-389-112-4 fűzött: 1680 Ft

M

- MacKinnon, Catharine A.:** A feminizmus változásai. Előadások életéről és jogról. Pont. ISBN: 963-9312-37-1 fűzött: 3200 Ft
- Madarász Imre:** Az érzékek irodalma. Erotográfia és pornográfia az olasz irodalomban. Hungarvox. ISBN: 963-9292-38-9 fűzött: 1400 Ft
- Magyar Géniusz.** Budapest, Rubicon. ISBN: 963-00-8208-X költött: 9450 Ft
- Magyar költők 19. század.** 1. Kortárs K. (Magyar Remekírók: új folyam) ISBN: 963-9297-40-2 költött: 1.2. kötet együtt 9000 Ft
- Magyar költők 19. század.** 2. Kortárs K. (Magyar Remekírók: új folyam) ISBN: 963-9297-41-0 költött:
- Magyar Mária:** Építésügyi hatóság engedélyezési eljárások. KJK-Kerszöv. (Építési segédkönyvek 1.) ISBN: 963-224-627-6 fűzött: 4704 Ft
- Magyarok őstörténete [elektronikus dokumentum].** Államalapítás. CDDealer Multimédia K. 5600 Ft
- Magyarország, Budapest és Európa.** Trióatlász: Magyarország 1:360 000; Budapest 1:20 000; Belváros 1:12 500; Európa 1: 3 500 000. Agát Kft. ISBN: 963-9381-30-6 CM fűzött: 2790 Ft
- Magyarország kistérségei.** 13/3. Pest megye: Dél-Buda környéki kistérség. The small-area of Dél-Buda: die Kleinregion Dél-Buda. CEBA. ISBN: 963-9089-59-1 költött: 3500 Ft
- Magyarország száz csodája.** Totem. ISBN: 963-590-173-9 költött: 4990 Ft
- Márai Sándor:** Palackposta Márai Sándortól. Bíbor K. ISBN: 963-9103-77-9 költött: 1500 Ft
- Marczali Henrik:** Nagy képes világtörténet. 12. köt. A legújabb kor. 3. r. Korunk állami és társadalmi alkotásai. Hasonmás kiad. ISBN: 963-9272-38-8 költött: 4000 Ft
- Martialis, Marcus Valerius:** M. Valerii Martialis epigrammata selecta. Kírké. (Kírké kétnyelvű klasszikusok 3.) ISBN: 963-00-9082-1 fűzött: 990 Ft
- Martinigol, Danielle:** Melletted állok. Passage. (Te + Én = [szív] 5.)

- ISBN: 963-228-304-X fűzött: 595 Ft
- Marton László Távoldó:** Érintés. Világzeném. Etnoton. ISBN: 963-00-6312-3 fűzött: 2900 Ft
- Méhes György:** Barbár komédia. Drámák. Erdélyi Híradó. ISBN: 937-8045-44-4 költött:
- Méhes György:** Bizalmas jelentés egy fiatalberről. Önéletrajzi regény. Erdélyi Híradó. ISBN: 937-8045-40-1 költött:
- Méhes György:** Erdélyi gráciák. Három regény. Erdélyi Híradó. ISBN: 937-8045-42-8 költött:
- Méhes György:** Győzelmes Gábiel. Fantasztikus regény. Erdélyi Híradó. ISBN: 937-8045-41-X költött:
- Méhes György:** Kolozsvári milliósok. Regény. Erdélyi Híradó. ISBN: 937-8045-43-6 költött:
- Méhes György:** Óseinkről, hőseinkről. Igaz mesék a magyarság történetéből. Századvég - Erdélyi Híradó. ISBN: 963-9211-28-1 973-8045-29-0 költött: 3400 Ft
- Menning, Marion:** A szeretet próbakövei. Ertelmi fogyatékos kislány egy szenátor családjában. Koinonia. (Életjel) ISBN: 973-8022-40-1 fűzött: 1317 Ft
- Mérei Ferenc – Binét Ágnes, V.:** Ablak – zsráf. Képes gyermeklexikon. 27. jav. kiad. Móra. ISBN: 963-11-7605-3 költött: 1598 Ft
- Meseözőn.** Pallas Antikvárium. ISBN: 963-9117-19-6 költött: 1800 Ft
- Mészáros Gyula:** Forradalom és szabadságharc Veszprémben 1956. Tények, dokumentumok, visszaemlékezések. Művészetek Háza. ISBN: 963-9105-37-6 költött: 2500 Ft
- Mezei Balázs:** A hang metamorfózisa. Kortárs. ISBN: 963-9297-32-1 fűzött: 1300 Ft
- Mi a jövő?** Információs kor stratégiái: tanulmányok az információs társadalomról és az intelligens régiókról [elektronikus dokumentum]. Stratégiakut. Int. ISBN: 963-00-7459-1 2500 Ft
- Milley Tóth Ferenc:** A karmester vár. Hungarvox. ISBN: 963-9292-33-8 fűzött: 990 Ft
- Mitták Ferenc:** Magyar történelmi események napról napra. Jeles évfordulók az ezeréves Magyarország történetéből. Kheiron '97. ISBN: 963-9246-35-2 fűzött: 625 Ft
- Míves Tojás Múzeum, Zengővárony.** Míves Kézmíves Kht. ISBN: 963-00-6008-6 fűzött: 2500 Ft
- Moldvai hangszeres dallamok.** Etnoton. (Óbudai Népzenei iskola kiadványsorozata) ISBN: 963-00-6703-X fűzött: 2987 Ft
- Molnár Tamás:** A liberális hegemonia. Kairosz. ISBN: 963-9406-30-9 költött: 1700 Ft
- Momotaró, a barackfiú.** Alfabéta K. ISBN: 963-00-8660-3 költött: 2470 Ft
- Monchaux, Marie-Claude:** Nekem két születésnapom van. 2. kiad. Móra. ISBN: 963-11-7649-5 költött: 1150 Ft
- Mondin, Batista:** Pápai enciklopédiája. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-295-0 költött: 5700 Ft
- Moór Gyula.** Új Mandátum. (Magyar panteon 13.) ISBN: 963-9336-42-4 költött: 3000 Ft
- Munkaügyi jogszabályok.** Dialóg Campus. (Conpendiarium) ISBN: 963-9310-17-4 fűzött: 980 Ft

N

- Nádasdy Nikolett Andrea:** Nettek könnyű volt. Serdián Kvk. (Editio plurilingua 2001/37.) ISBN: 963-86199-7-X költött: 1400 Ft
- Nagy Cili:** Fénylés foglya. Stádium. ISBN: 963-9156-23-X költött: 1600 Ft
- Nagy Ferenc:** Nobel-díjas génuszaink. Better. ISBN: 963-86040-8-5 költött: 1980 Ft

- Nagy Vendel:** Lila madonna. Szerzői kiad. ISBN: 963-440-337-9 fűzött: 1120 Ft
- Nee, Watchman:** Ábrahám, Izsák és Jákob istene. Living Stream Min. ISBN: 0-7363-1373-7 fűzött: 560 Ft
- Nemere Ilona:** Bibliai történetek gyerekeknek. Puedlo K. ISBN: 963-9320-66-8 költött: 1300 Ft
- Nemere Ilona:** Mediterrán ízek. Pudedlo K. ISBN: 963-9320-55-2 fűzött: 475 Ft
- Nemere Ilona:** Távoleleti ízek. Pudedlo K. ISBN: 963-9320-56-0 475 Ft
- Nemere István:** A szerelem tengere. Szerelmes regény. Anno. ISBN: 963-375-198-5 fűzött: 625 Ft
- Nemere István:** Szeress, hercegnőm! [Szerelmes regény]. Anno. ISBN: 963-375-208-6 fűzött: 625 Ft
- Nemere István:** Terrorista akciók. 1. Pudedlo K. ISBN: 963-9320-68-4 fűzött: 525 Ft
- Nemere István:** Terrorista akciók. 2. Pudedlo K. ISBN: 963-9320-69-2 fűzött: 525 Ft
- Nemes István:** Vértókosz. Fantasy regény. Cherubion. (Cherubion fantasy exkluzív 45.) ISBN: 963-9346-41-1 költött: 1698 Ft
- Nemes János:** NDK. A Német Demokratikus Köztársaság. Press Publica. (Változó világ 48.) ISBN: 963-9001-68-6 költött: 540 Ft
- Németh László-életrajz.** Tiszatáj Alapítvány: Németh László Társaság. (Tiszatáj könyvek) ISBN: 963-8496-15-0 fűzött: 2250 Ft
- Németh Sándor:** A Hit botránya. Új Spirít Kv. ISBN: 963-7453-79-2 költött: 2300 Ft
- Nemzetiségi ügyek dokumentumai Baranyában 1923-1938.** Baranya M. Lvt. (Tanulmányok és források Baranya megye történetéből 8.) ISBN: 963-8100-45-1 fűzött: 3733 Ft
- Nietzsche, Friedrich:** "Az új felvilágosodás". Jegyzetfüzetek az Így szóló Zarathustra keletkezésének idejéből. Osiris. ISBN: 963-389-092-6 fűzött: 1980 Ft

O

- O'Keefe, Linda:** Cipők. Topánok, szandálok, papucsok parádája. Vincede. ISBN: 963-9192-70-8 fűzött: 1595 Ft
- Ókori lexikon [elektronikus dokumentum].** Arcanum. (Arcanum digitéka) ISBN: 963-9374-11-3 6533 Ft
- Orbán János Dénes:** Bizalmas jelentés egy életműről. Méhes György - monográfia. Erdélyi Híradó. ISBN: 973-8045-30-4 költött:
- Orbáné Szegő Ágnes:** A Heves megyei zsidóság története a XVIII. századtól a holocaustig. Tiszafüredi Mennóra Alapítvány. ISBN: 963-00-6808-7 fűzött: 1568 Ft
- Oriskó Ferenc – Pár Gyula:** 88 ünnepi halétel. Aranyhal. ISBN: 963-9394-55-6 költött: 1599 Ft
- Ozsvári Csaba:** Ozsvári Csaba ötvösművész. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-279-6 költött: 1000 Ft

Ö

- Örök Aphrodité.** Szép versek a magyar és a világlírából. Pudedlo K. ISBN: 963-9320-64-1 költött: 1000 Ft

P

- Pamer Nóra:** Magyar építészet a két világháború között. 2. bőv. kiad. Terc Kft. ISBN: 963-00-8242-X költött: 4800 Ft
- Parker, John:** Idegenlégő. J.L.X. ISBN: 963-305-115-0 költött: 1690 Ft
- Pass Ferenc:** Harangszó. Novellák. Kráter Műhely Egyes. ISBN: 963-9195-65-0 fűzött: 680,-Ft

Peéry Rezső: Szemben az emlékekkel. Kelet-európai feljegyzések, 1948–1953: a hirtenbergi kézirat. Ister. ISBN: 963-9243-50-7 fűzött: 1600 Ft

Pelle János: Jászi Oszkár. Életrajzi, eszmé- és kortörténeti esszé. XX. Század Int. ISBN: 963-9406-29-5 költött: 2000 Ft

Peretti, Frank E.: Tilly. Harmat. ISBN: 963-9148-55-5 fűzött: 690 Ft

Pessoa, Fernando: Daloskönyv. 1. ISBN: 963-9294-11-X fűzött: 1344 Ft

Péter Jánosné: Sütemények és egyéb édességek. [1500 recept]. 8. kiad., Papp-Ker Kft. ISBN: 963-9418-07-2 fűzött: 648 Ft

Petrőczy Kata Szidónia: Petrőczy Kata Szidónia kéziratos verseskönyve. Trezor. ISBN: 963-9088-56-0 költött: 2240 Ft

Pintér Attila: Görögország. Press Publica. (Változó világ 45.) ISBN: 963-9301-65-1 fűzött: 540 Ft

Plenter János: Gazdaság és államhatalom. A közgazdaságtan halmazelmélete. Magyar a Magyarért Alapítvány. ISBN: 963-00-8500-3 fűzött: 1780 Ft

Plinius Caecilius Secundus, Caius: Természettudomány. XXXIII–XXXVII. Az ásványokról és a művészetekről. Enciklopédia. ISBN: 963-8477-57-1 költött: 2500 Ft

Polcz Alaine: Gyermekek a halál kapujában. Pont. (Fordulópont könyvek) ISBN: 963-9312-23-1 fűzött: 1380 Ft

Polgár Jutka: A Jóságos Erdei Varázsló. Mesék kicsinyeknek. Ciceró. ISBN: 963-539-343-1 költött: 1390 Ft

Polgármesterek Magyarországon 1990–2002 között. A települések vezetőinek életrajzi adataira. CEBA. (Magyarország kézikönyvtára) ISBN: 963-9089-86-9 költött: 6000 Ft

Porter, Eleanor H.: Az élet játéka. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-272-1 fűzött: 860 Ft

Pszichológia. Szöveggyűjtemény óvodapedagógus hallgatóknak: felsőoktatási tankönyv. 2. kiad., Trezor. ISBN: 963-9088-58-7 fűzött: 1900 Ft

Puskely Mária: Dr. Batthyány László, 1870–1931. Dokumentált életrajz. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-289-6 fűzött: 1300 Ft

Pusztaháziné Gazdag Ilona: Más világ. Egy anya naplójából. ELTE Eötvös K. ISBN: 963-463-479-6 fűzött: 1500 Ft

Pusztai Gyula: Ráhangolód. Angol tárgyalgás haladóknak. Püedlo K. ISBN: 963-9320-65-X fűzött: 600 Ft

R

Rab Károly – Szabó József: Sikerkönyv. Történetek sikeres emberekről. PMS 2000. ISBN: 963-00-8676-X fűzött: 2001 Ft

Radácsy László: Héber–magyar nagyszótár. Változatlan Iny. Akad. K.: Makkabi, ISBN: 963-7475-68-0 fűzött: 5600 Ft

Rákos Péter: Égi jelek. A lét tizenkét lépcsőfoka. Bioenergetic. ISBN: 963-9343-46-3 fűzött: 1250 Ft

Régi kínai kísérletmesék. Eötvös J. Kvk. (Kínai–magyar füzetek) ISBN: 963-9316-27-X fűzött: 560 Ft

Régi kínai viccek. Eötvös J. Kvk. (Kínai–magyar füzetek) ISBN: 963-9316-26-1 fűzött: 560 Ft

Régi magyar metszetek. Látképek, térképek, életképek, arcképek. Borda Antikvárium. (Műgyűjtő magyarak) ISBN: 963-8006-30-7 fűzött: 2000 Ft

Reinhardt, Robert – Lentz, Jon Warren: Flash 5 Biblia. 1. köt., Kiskapu. ISBN: 963-9301-26-4 fűzött: 14 000 Ft (1-2. k.)

Reinhardt, Robert – Lentz, Jon Warren: Flash 5 Biblia. 2. köt., Kiskapu. ISBN: 963-9301-27-2 fűzött:

Révai kis lexikona. [A – Z]. Inkvizitor. ISBN: 963-9030-08-2 költött: 3980 Ft

Rilke, Rainer Maria: Történetek a Jöistennről. 2. kiad. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-249-7 költött: 1180 Ft

Robinson, David: Az üzleti élet illentana. A helyes viselkedés útmutatója az üzleti életben. Perfekt. ISBN: 963-394-450-3 fűzött: 990 Ft

Rockenbauer Zoltán: Kotta és paletta. Művek, művészek, műzsák. Corvina: Európai Utas Alapítvány. ISBN: 963-13-5147-5 (hibás ISBN 96313-13-5147-5) fűzött: 1980 Ft

Róth Ágnes – Torma László: Szattján. Oktatási segédanyag bőrművészeknek. Szerzők kiad. ISBN: 963-440-648-3 fűzött: 1000 Ft

Rudas János: Delfi örökösei. Önismerteti csoportok: elmélet, módszer, gyakorlatok. 5. jav., átd. kiad., Új Mandátum. ISBN: 963-9336-54-8 fűzött: 3200 Ft

Rudhyar, Dane: Az asztrológiai házak. Az egyéni tapasztalás szintjei. Bioenergetic. ISBN: 963-9343-42-0 fűzött: 1400 Ft

S

Salamon András: Az utazási szerződés. Geomédia. (Geomédia Szakönyvek. Fókuszban a turizmus) ISBN: 963-7910-87-5 fűzött: 4000 Ft

Schacht, Rebecca: Fények az ösvényen. Zsidó folklór minden korosztálynak négytől tizenkét éves korig. J.LX. ISBN: 963-305-157-6 költött: 2490 Ft

Sentalinskij, Vitalij: A feltámadott szó. A KGB irodalmi archívuma. Nagyvilág. ISBN: 963-9175-14-5 költött: 2700 Ft

Serdian Miklós György: Pénz. [Serdian Kvk.]. (Editio plurilingua 2001/12.) ISBN: 963-86120-8-8 fűzött: 900 Ft

Simenon, Georges – Fellini, Federico: Carissimo Simenon – Moncher Fellini. Georges Simenon és Federico Fellini levelezése. Osiris. (Osiris zsebkönyvtár) ISBN: 963-379-311-4 fűzött: 1500 Ft

Sinka István: Sírás az időben. Válogatott versek. Hollósy Galéria. ("Versek és képek" 1.) ISBN: 963-00-6373-5 fűzött: 1200 Ft

Sinkó Ferenc: Evangéliumi történetek gyerekeknek. Új Ember. ISBN: 963-7688-67-6 költött: 3190 Ft

Sloterdijk, Peter: A gondolkodó a színpadon. Nietzsche materializmusa. Helikon. (Helikon hangszeregy) ISBN: 963-208-736-4 fűzött: 1600 Ft

Smith, Eliot R. – Mackie, Diane M.: Szociálpszichológia. Osiris. (Osiris tankönyvek) ISBN: 963-389-087-X költött: 4800 Ft

Snicket, Lemony: A hullók terme. 2. kv. ISBN: 963-627-662-5 költött: 1199 Ft

Soós Judit: Képes Biblia kicsiknek és nagyoknak. Aranyhal. ISBN: 963-9394-33-5 költött: 4999 Ft

Sörös W. Klára – Füzesi Zsuzsa: Betűsoroló. Black & White K. ISBN: 963-9407-16-X költött: 1650 Ft

Souef, Ahdaf: Szerelmem, Egyiptom. Ulpius-ház. ISBN: 963-9348-57-0 fűzött: 1980 Ft

Spaemann, Robert: Erkölcsei alapfogalmak. Egyházfórum. (Egyházfórum könyvei) ISBN: 963-8156-24-4 (hibás ISBN 963-8156-16-3) fűzött: 950 Ft

Stein, Gertrude: Picasso. Glória. ISBN: 963-9283-09-6 költött: 3490 Ft

Stemberger, Günter: A zsidó irodalom története. Osiris. ISBN: 963-389-096-9 fűzött: 2980 Ft

Sz

Szabó István Mihály: A bioszféra mikrobiológiája. 1. köt., 3. utánn.

ISBN: 963-05-7846-8 költött: 2850 Ft

Szabó Magda: Katalin utca. Európa. ISBN: 963-07-7036-9 költött: 1400 Ft

Szalai András: Jehova és a szervezet. Apológia Kutatóközp. ISBN: 963-00-8568-2 fűzött: 1300 Ft

Százvost Katalin. Budapest K. (Színkép albumok) ISBN: 963-86208-4-6 fűzött: 2490 Ft

Szeghalmi Elemér: Operisták, írók és alkotások. Új Ember. ISBN: 963-7688-63-3 fűzött: 980 Ft

Székely, Edmond Bordeaux: Természetes élet és gyógyászat. Living Earth – Élő Föld. (E. B. Székely könyvek 15.) ISBN: 963-86161-9-0 fűzött: 2500 Ft

Székelyhidi Ágnes: Számisztika. Személyiségünk titkai a számok tükrében. Bioenergetic. ISBN: 963-9343-43-9 fűzött: 1400 Ft

Szélesi Sándor: A démon szeme. Kalandor Kvk. (A thriller mesterei) ISBN: 963-00-8541-0 költött: 1598 Ft

Szentek élete. 5. bőv., átd. kiad., Szt. István Társ. ISBN: 963-360-734-5 költött: 3800 Ft

Szűcs R. Gábor: Dánia. 2. kiad. Press Publica. (Változó világ 34.) ISBN: 963-9001-52-3 fűzött: 540 Ft

Szülészeti-nőgyógyászati ultrahangdiagnosztika. White Golden Book. ISBN: 963-00-7891-0 költött: 14900 Ft

T

Tábori László: A tao virágai. [Beszélgetések és írások a tao-ról]. 3. kiad., Farkas L. I. ISBN: 963-7310-41-X költött: 1600 Ft

Takács György: Aranykertbe' aranyfa. Gyimesi, hárompataki, úz-völgyi csángó imák és ráolvasók. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-283-7 költött: 3600 Ft

Tarbay Ede: Varjúdombi mesék. 2. bőv. kiad. Egyházfórum. ISBN: 963-8156-26-0 költött: 1600 Ft

Tattay Levente: A szellemi alkotások joga. Szt. István Társ. ISBN: 963-361-291-8 fűzött: 2400 Ft

Thiede, Carsten Peter – D'Ancona, Matthew: A keresztfa megtalálása. Corvina. ISBN: 963-13-5128-9 fűzött: 2600 Ft

Több nemzet vallja magáénak. [Tudósok, találmányok és felfedezések a közép-európai régióban]. Balassi. ISBN: 963-506-372-5 fűzött: 1800 Ft

Tótfalusi István: Szó-tár-lat [elektronikus dokumentum]. Arcanum. (Arcanum digitéka) ISBN: 963-9374-12-1 6533 Ft

Tóth Mihály: A magyar büntetőeljárás az Alkotmánybíróság és az európai emberi jogi ítélezés tükrében. KJK-Kerszöv. ISBN: 963-224-621-7 fűzött: 4256 Ft

Trstavik, Hanne: Vágy. Scolar. ISBN: 963-9193-68-2 fűzött: 995 Ft

U

Uralkodók és dinasztikák. M. Világ. ISBN: 963-9075-12-4 költött: 5900 Ft

Útnyilvántartó program [elektronikus dokumentum]. Informania Digitalmedia. (Cash – ügyviteli rendszerek) 10000 Ft

Ü

Ünnepel az ország. A Magyar Millenium emlékkönyve 2000–2001. Kosuth. ISBN: 963-09-4279-8 költött: 4990 Ft

V

Váncsa István: Hírvilág. [Információs Társadalom kicsiknek és nagyoknak]. Inform. Érdekegyeztető Fórum. ISBN: 963-00-8915-8 fűzött: 1500 Ft

Váncza József: A mi süteményes-

könyvünk. Jubileumi kiad. Heted7 Világ. (Ínyenc családi szakácskönyvek) ISBN: 963-86185-9-0 költött: 1792 Ft

Varga Csaba: Útkeresés. Kísérletek kéziratban. Szt. István Társ. (Jogfi-
lozóiak) ISBN: 963-361-232-2 költött: 680 Ft

Végh Attila: Óda a nemléthez. Serdián Kvk. (Editio plurilingua 2001/29.) ISBN: 963-86199-3-7 fűzött: 900 Ft

Veregg György: Lóismeret. Repr. kiad. Lapu BT. ISBN: 963-86209-0-0 költött: 1280 Ft

Vermot, Marie-Sophie: Ki ez a lány? Passage. (Te + En = [szív] 6.) ISBN: 962-238-306-6 fűzött: 595 Ft

Verne, Jules: Kétévi vakáció. Unikornis. (Jules Verne összes művei 51.) ISBN: 963-427-439-0 költött: 3300 Ft

Verne, Jules: Utazás Angliába és Skóciába, Unikornis. (Jules Verne összes művei 50.) ISBN: 963-427-438-6 költött: 3300 Ft

Veszélyes anyagok és készítmények. 2. átd. kiad. KJK-Kerszöv. (Környezetvédelmi kiskönyvtár 6.) ISBN: 963-224-615-2 fűzött: 4368 Ft

Vilcsák Béla: Petőcz András. Kalligram. (Tegnap és ma: kortárs magyar írók) ISBN: 80-7149-427-5 fűzött: 1400 Ft

Virt László: Nyitott szívvel. Márton Áron erdélyi püspök élete és eszméi. Telegi L. Alapítvány: XX. Század Int. ISBN: 963-00-8914-9 költött: 2950 Ft

W

Wass Albert: Összegyűjtött versek. Kráter Műhely Egyes. (Wass Albert életműve 15.) ISBN: 963-9195-62-6 fűzött: 980 Ft

Weber, Helmut: Általános erkölcs-tológia. Hívás és válasz. Szt. István Társ. (Szent István kézikönyvek 3.) ISBN: 963-361-265-9 költött: 3400 Ft

Weber, Helmut: Speciális erkölcs-tológia. Szt. István Társ. (Szent István kézikönyvek 4.) ISBN: 963-361-266-7 költött: 3500 Ft

Werner, Kordula: Milka szakácskönyv. Egmont Hungary. ISBN: 963-627-679-X költött: 1199 Ft

Wilkes, Angela: Évszakok könyve. Holló. ISBN: 963-9388-14-9 költött: 2600 Ft

Wodehouse, Pelham Grenville: Piccadilly Jim. Haxel. ISBN: 963-85271-8-8 fűzött: 1190 Ft

Wood, Marion: Az ősi Amerika. Művelődéstörténeti képeskönyv fiataloknak. Holnap. ISBN: 963-346-480-3 költött: 3500 Ft

Y

Yourcenar, Marguerite: Keleti történetek. AKGA Junior K. ISBN: 963-9190-21-7 költött: 3500 Ft

Z

Zalaegerszeg. CEBA. (A XXI. század küszöbén) ISBN: 963-9089-87-7 költött: 4000 Ft

Zeke László: Borzontorz esete a félszemű játékmacival. Új Mandátum. ISBN: 963-9336-49-1 költött: 1580 Ft

Zétényi Zsolt: Magyarország Szent Koronája. Múlt, jelen, jövő. Kairosz. ISBN: 963-9406-28-7 fűzött: 2000 Ft

Az összeállítás a Könyvtárellátó Közhasznú Társaság információs rendszere alapján készült. A felsorolt könyveket a Könyvtárellátó már felajánlotta megvásárlásra a könyvtáraknak, ill. megrendelhető a társaság home lapján (www.kello.hu).